

Lenin'in Fikirlerinin ve Davasının Tarihsel Haklılığı

M. SUSLOV

SBKP Merkez Komitesi Sekreteri ve
Politbüro Üyesi

Lenin'in fikirlerinin günümüz sorunlarına ışık tutan çok yönlü kapsamı ve bu fikirlerden yola çıkılarak yaratılan sosyal pratiklerden çıkan deneyler, uluslararası işçi hareketinin politik ve bilimsel merkezlerinde toplanıyor ve sistemleştiriliyor. Böylece, günümüzde sınıf mücadelesine önderlik eden bilimsel sosyalistler için, kendi meselelerinin Leninizm içinde çözümünü bulmaları bakımından olanaklar genişliyor, zenginleşiyor. Çevirisini yayınladığımız bu yazı «Komünist» Dergisi'nin Nisan 1980 sayısında yayınlanmıştır.

İLKE

Sovyet halkı ve tüm ilerici güçler, uluslararası işçi sınıfının tanınmış önderi, dünyanın ilk sosyalist devletinin ve Komünist Partisi'nin kurucusu Vladimir Lenin'i doğumunun 110. yıldönümünde anmaya hazırlanıyorlar.

V.İ. Lenin'in eylemlerinin ve mücadelesinin tamamı, insanlığın yaşayan tarihinden ayrılmaz. Onun büyük ölçüdeki yaratıcı gücüne ve öğretisine yönelmeden maddeyi ve çağımızın sosyal eğilimlerini kavramak olanaksızdır. Bununla be-

raber Lenin'in, fikirlerinin ve davasının büyüklüğünün tam olarak anlaşılabilmesi, yalnızca, modern tarihinin temel gidişiyile bağlantılıdır.

1

V.İ. Lenin, haklı olarak, yeni bir komünist toplumun usta mimarı, onun öncü örgütleyicisi ve kurucusu olarak anılır. Lenin'i bu yönüyle gösteren, çalkantılı 20. yüzyılın belirtisi olan, işçi sınıfının sosyalizm ve komünizm yolundaki devrimci pratiğidir.

«Karl Marx'ın Doktrininin Tarihsel Değeri» adlı çalışmasında Lenin «Marx'ın doktrinindeki en önemli şeyin, proletaryanın sosyalist toplumun kurucusu olarak tarihi rolünün ortaya konmuş olmasını» vurgulamıştır. (Toplu Es. Cilt 18 S. 582) Lenin ve yarattığı Bolşevik Partisi, sosyalizmi teori ve felsefeden milyonlarca insanın günlük hayatına dönüştürerek, Marksizm'in bu önemli unsurunun pratikte gerçekleştirilmesine başlamak gibi önemli bir görevle yükümlüydüler.

Fakat Lenin'in rolü, Marx'ın teorik olarak öngördüklerini, Rusya'nın ve uluslararası işçi sınıfı hareketinin pratikteki başarılarına hasretmesi midir? Herşeyi buna indirgemek, yalnızca Lenin'in tarihteki yerini yanlış göstermek anlamına gelmeyecek, ayrıca sosyal ve tarihsel pratiğin bilimsel kavranılmasını ve onun teoriyle diyalektik etkileşim niteliğini çarpıtmak sonucunu getirecekti.

Proletaryanın büyük ideologlarının ve politikacılarının sahip oldukları güç kaynağının, görüşlerinin, yığınların umutları ve beklentilerini ve sosyal gelişmenin nesnel gereksinmelerini, bilimsel olarak ve en iyi biçimde ifade etmeleri gerçeğinden doğduğu bilinir. Aynı zamanda, tarih boyunca ilerici fikirlerin esas etkisi ve modası geçmiş şeyleri yıkıp, yeni bir toplum yaratmaya muktedir olarak ortaya çıkan gücü, doğrudan doğruya kitlelerin bu fikirleri kavradığı düzeye bağlıdır. «...Maddî bir güç.» demiştir Marx, «başka bir maddî güç tarafından altedilmelidir, teori de, kitlelerin bilincine kazındığı

andan itibaren maddî bir güç haline gelir.»

Lenin'in dehasının gücü, kendisini, zamanının temel gereksinmelerini doğru ve tam olarak saptaması, bunları açıkça ifade etmesi ve geniş kitleleri ve proletaryayı sosyalist ideallerin yeni bir tarihsel dönemde (toplumsal çoğunluğunun, kapitalizmden komünizme geçiş için olgunlaştığı ve dünya çapındaki özgürlük hareketlerinin bilimsel olarak kavranılmaya ve çözülmeye gereksinim duyan yeni problemler doğurduğu bir dönemde gerçekleştirilmesi için mücadelelerinde, ideolojik olarak donatmasında göstermiştir. Lenin'in öğretisi bu sorunlara cevaplarını da getirmiştir.

Leninizm'in zamanımız kamuoyunda ve proletaryanın sınıf bilincinde doğuşu oluşması, Lenin'in, Marx ve Engels'in doktrinini savunmadaki ısrarlı mücadelesinden soyutlanamaz. Bu, doğrudan doğruya, komünistlerin bilimsel teoriye ilkesel yaklaşımı ve bunun devrimci mücadele ve yaratıcılıktaki rolüyle ilişkilidir. «Devrimci teori olmaksızın, devrimci pratik olamaz.» (Toplu Es. Cilt 5, S. 369) Bu kesin ve kısa formülasyon, Lenin'in, sınıf mücadelesinin iniş ve çıkışlarına karşı sürekli olarak koruduğu hattı ifade etmektedir. Ayrıca, Leninizm'in büyük başarılarını ve devrimci teori ile devrimci hareket arasındaki organik bütünlüğü kavramada da, bu formülasyon bir ipucu içermektedir. Tam tersi olarak, oportünistlerin yaptığı gibi kayıtsızlık, teorinin ihmali ve ona ilgisiz bir yaklaşım, daima, politikada, zorluklara ve pratikte de tersliklere neden olmuştur. Bu, tüm devrimci hareketlerin deneyiminden çıkarılması gereken bir derstir.

V.İ. Lenin tutarlı bir Marksist olarak, hiçbir zaman kendisini, Marx ve Engels'in eserlerinin kapsamlı bir incelemesi ve onların fikirlerinin propagandasıyla sınırlanmamıştır. Onun bilmek bilmeyen ilgisinin amacı, Marksizmin teori ve yöntemlerinin devrimci mücadele pratiğinin analizine uygulanması ve sosyal gelişme

deneyimlerinin bilimsel bir genelleştirilmesi idi. Bu nedenden dolayı, sadece propagandayı değil, ayrıca **devamlı değişen nesnel ortama cevap verebilecek bir devrimci teorinin, sürekli yaratıcı gelişimini** de öngörmektedir.

Marx'ın doktrininin gerçek bir izleyicisi olan Lenin için, **bu öğretinin daha ileriye götürülmeksizin, başarıyla ve yeterince savunulamayacağı** kuşkusuzdu. Fakat Lenin açısından, hayatın gerçeklerini yansıtan yasaları ve çağımızın en devrimci sınıfı olan proletaryanın temel çıkarlarını ve ideallerini, inançla ve doğru olarak ifade eden Marksizmin temel önerilerini, **her türlü çarpıtmaya karşı koruma**dan, **Marksizmi geliştirmenin olanaksızlığı** da tartışılmazdı. Bu, devrimci teoriye gerçek bir Marksist yaklaşımın en önemli ilkelerinden biridir.

Lenin'in deyimiyle, devrimci hareketin teori ve biçimlerinin «zengin bir bilgi kaynağı» ve işçi sınıfının uluslararası örgütlenmelerindeki en aktif katılım olan **kurtuluş mücadelesinin, tüm dünya politik deneyiminin** araştırılması ve benzerlikler çıkarılması yolundaki merak ve ilgileri, Lenin'in yaratıcı gücü ve Bolşeviklerin çabalarının olağanüstü çarpıcı bir ifadesiydi. (Bkz. Toplu Es. Cilt 31 s. 26)

Kaydedilmesi gereken bir diğer husus da, Bolşevizm ilk onbeş yılında (1903 - 1917) devrimci deneyim hazinesinde yararlanabileceği birşey olmamasına karşın, üç Rus devriminin deneyimini geçirmiştir. Lenin, Rusya'daki devrimci hareketi, dünyanın yeni toplumsal düzenlenmesindeki tarihsel sürecin bir parçası olarak dikkate almıştır. Bu nedendir ki, Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya ve Amerika'daki sınıfsal hareketleri, 1848 devrimlerini Paris Komününü ve bu arada Marx'ın bu konudaki tavrını inceden inceye araştırmıştır. Lenin, Rusya ve diğer ülkelerin koşulları arasındaki ayrılıklardan, tüm devrimci hareketler için ortak olabilecek noktalar çıkartmış ve bunları Bolşevik'lerin politik hattını belirlemede başlangıç olarak almıştır. «...Marx'ın taktiklerinin herhangi bir örneğine karşı çık-

mak yerine —bu Marksizmi pratikte terkederken, onu öğretmek anlamına gelirdi— demiştir. Vladimir Lenin, «bu örnekleri somut olarak incelemeli ve gelecek için çok değerli dersler çıkarmalıyız.» (Toplu Es. Cilt 22 s. 341)

Dünya tarihinde çağların değişimi ve komünist bir oluşuma yönelim döneminde, Marksizmin devamı ve daha sonraki gelişiminin nesnel gerekliliğine bir karşılık olarak, Leninizm, tüm ülkelerdeki proletaryanın devrimci deneyiminin derin bilimsel genelleştirilmesi ve ayrıca her ülkenin ulusal, tarihsel ve özgül koşullarına, genel yasalar ve ilkelerle birlikte, bu uluslararası deneyimi başarı ve yaratıcılıkla uygulayabilme yeteneğini temsil etmektedir.

Yeni tarihsel koşullara atfedildiğinde, Lenin'in görüşlerinin oluşumu, gelişimi ve kuruluşunu, Marks ve Engels'in teorik mirasının yaratıcılıkla zenginleştirilmesi ve genişletilmesi süreci olarak görmektediriz.

Gerçekten de Lenin, Marx'ın burjuva toplumunun gelişimi hakkındaki yasalarına dayanarak, sosyalist devrimin öncesi ve kapitalizmin en üst ve en son aşaması olarak emperyalizmin tam bir bilimsel teorisini ortaya koymuş ve kapitalist sosyo-ekonomik oluşumdan kaynaklanan, nitelikçe yeni biçimlerin derin bir araştırmasını yapmıştır. Bu teori, emperyalizme karşı mücadelede, tüm ülkelerdeki komünistlerin geçerli, metodik bir silâhı haline gelmiştir. Ayrıca bu teorinin, uluslararası proletaryanın, özellikle ileri kapitalist ülkelerdekilerinin, karşılaştıkları çeşitli olayların doğurduğu sorunlara, bilimsel cevaplar getirebilmelerine olanak vermiş ve halâ da vermektedir.

Lenin, kapitalizmin eşitsiz ekonomik ve politik gelişme yasasını saptayarak ve bundan yola çıkarak, sosyalizmin önce bir veya birkaç ülkede başarı kazanacağını bu arada diğer ülkelerin bir süre için burjuva veya pre-burjuva kalacağını ifade eden bir teoriyi detaylarıyla ortaya koymuştur. (Bkz. Toplu Es. Cilt 21

S. 342, Cilt 23 S. 79) Bugün bizde, barış ve devrimin geleceği için modern bir bakış açısının başlangıç noktası olan, Lenin'in düşüncesinin doğruluğunun pratikte teyidinde tanık olurken, bu düşüncenin II. Enternasyonal liderleri arasında geçerli olan, modası geçmiş, dar kavramlara karşı verilen bir meydan muharebesiyle, yerleşme olanağı bulduğunu unutmamalıyız.

Lenin, Marx'ın proletarya diktatörlüğü ve sınıf mücadelesi kavramlarından hareketle, sosyalist devrim teorisini kapsamlı olarak geliştirmiş ve kazanımlarının korunması ve sağlamlaştırılması için, gerekli bir koşul olarak demokrasi, ulusal bağımsızlık ve sosyalizm mücadelesinde, köylülük ve diğer çalışanlarla birlikte, proletaryanın geniş bir sınıf ittifakını hedefleyen bir stratejiyi meydana getirmiştir. Lenin'in düşünceleri en iyi kendini, 20. yüzyılın muzaffer proletarya, demokratik halk ve ulusal kurtuluş devrimlerinde bulmuştur ve bugün de ileri kapitalist ülkelerdeki komünist partilerinin ve gelişmekte olan ülkelerin mücadelesinde gerçek bir kılavuz olmaktadır.

Büyük Ekim Devriminin lideri ve örgütleyicisi Lenin, Sovyet Hükümetinin ilk yıllarındaki sosyalist inşaatçılarını bizzat yöneten bir kişi olarak, Marx ve Engels'in sosyalizm ve komünizm doktrinini yaratıcılıkla geliştirip, yeni bir toplumun ekonomik, sosyal, politik ve kültürel gelişiminin yolları ve araçlarını içeren, şekillenmiş bir bilim yaratmıştır. Kendilerine bu bilimi rehber edinen sosyalist ülkeler topluluğu Komünist Partileri, bugün daha ve daha çok başarılar kazanmaktadır.

Lenin'in, Marksizmin sosyo-politik ve ekonomik teorisine ve sınıf mücadelesinin taktik ve stratejilerine olan katkısı çok fazladır. Bu katkı geniş boyutludur çünkü Lenin, nihai olgu ve süreçlerin tahlilinde, Marx'ın diyalektik maddeci yöntemini ustaca uygulamıştır. Böylece, Marksizmin «yaşayan ruhu» olarak adlandırıldığı diyalektik maddeciliğe, tam bir

hakimiyet sağlamakla kalmamış, ayrıca sürekli olarak da geliştirmiştir.

Felsefeyi proletaryanın «entellektüel silâhı» olarak yorumlamasıyla, Marx ve Engels'i izleyen Lenin, idealist ve metafizik kavramlara karşı savaşıarak diyalektik ve tarihi materyalizmi daha da ileri götürmüştür. Lenin, doğal bilimlerin son başarılarından, doğanın felsefi yorumu ve elektron ve atomun özelliklerinden; birey ve toplumun entellektüel yaşamı ve kitlelerin ideolojik ve sosyal zihniyetlerinin en ince noktalarına kadar, hayal edilebilecek en geniş sayıda problemi sürekli gündeminde tutmuştur.

Diğer çalışmalarında olduğu gibi, Lenin'in, felsefi yazılarının da sonunda tek bir amacın elde edilmesine yönelik olduğu vurgulanmalıdır. (Proletarya ve tüm çalışanların sosyal kurtuluşu) Lenin'in sosyo-politik, ekonomik ve tarihi bilimlerde yaptıkları, onun genel felsefi ve sosyolojik geliştirme ve araştırmalarından soyutlanamaz.

İşçi sınıfının, sosyalizm ve komünizm yolunda, kapitalist baskıya karşı mücadelesinin strateji ve taktiklerinin ve teorinin yaratıcılıkla zenginleştirilmesinde, Lenin'in çalışması; sosyal varoluş ve sosyal bilinçlenmenin ekonomi ve politikanın, öznel faktörünün rolünün ve sosyal gelişimin kapitalizm ve sosyalizmdeki diyalektikliğinin karşılıklı etkileşimi üzerinde yükselen görüşlerinin, bütünselliğinden ayrılmaz.

Lenin'in fikirlerinin önemi, yaptığı aşama ve başarıları, **büyük proletarya öğretisinin organik bütünlüğü ve onun tüm bileşenlerinin yıkılmaz birliğinin, açık delilini oluşturmaktadır.** Uygun bir felsefi ve ekonomik bilime dayanmayan ve Marksizm-Leninizm'in bir kısmını tek bir bütün olarak oluşturmayan bilimsel komünizm yoktur, olamaz da. Aynı şekilde sosyalizm ve komünizmin bilimsel teorisi ve işçi sınıfının bu teoriyi hayata geçirmek için verdiği mücadeleyle olan, organik iç bağlantıların dışında kalındığı takdirde, ne diyalektik materyalizm ne de

Marksist ekonomi teorisi, tam anlamıyla, anlaşılabilir ve geliştirilebilir. Bu, Lenin'in yaşamından, mücadelesinden ve yaratıcı gücünden çıkarılması gereken bir dershirdir. Ayrıca bu, uluslararası işçi sınıfı ve komünist hareketin (dünü ve bugünü) gelişim deneyiminden de öğrenilmesi gereken bir şeydir.

Marksizmin gelişiminde yeni bir dönem açan ve onun tüm bileşenlerini (felsefe, ekonomi-politik, bilimsel komünizm) önemli araştırma ve genelleştirmelerle zenginleştiren Lenin'in devrimci pratik alanında yaptıkları, bugün tarafsız bir kişi açısından, dahi onun filozof ve düşünürlerin en büyüğü olduğu gerçeğine bağlanmaktadır.

Lenin, Marx'ın teorisi «tam anlamıyla bilimsel olan (sosyal bilimlerde) niteliğini, devrimci olma niteliğiyle birleştirmektedir, bunu tesadüfen veya doktrinin kurucusunun bir bilim adamı ve bir devrimcinin niteliklerini kişiliğinde bağdaştırmış olmasından dolayı yapmamakta, fakat bunu çok gerçekçi ve ayrılmaz bir biçimde birleştirmektedir.», demiştir. (Toplu Es. Cilt 1, s. 327) Aynı sözleri, Lenin'in tüm öğretisi için de tekrarlamak çok doğru olacaktır.

Lenin, tüm yaratıcı gücünü ve yaşamının tamamını, bilimsel sosyalizmin geniş halk kitlelerinin pratiğinde yoğunlaştırmasını sağlamaya ve bu uğurda mücadeleye hasretmiştir. Bu, tek bir kişinin değil, bir çoğunluğun başarabileceği bir işti. Sadece, işçi sınıfının öncü gücünün, ileri bir teoriyi kılavuz edinmiş yeni tip bir devrimci partinin çözebileceği bir sorundu.

Lenin'in Rusya'ya, tüm uluslararası devrimci harekete ve ilerici güçlere en büyük hizmeti, yalnızca, böyle bir partinin ideolojik, teorik, politik ve örgütsel ilkelerini oluşturması değil, aynı zamanda böyle bir partiyi yaratmış olmasıdır.

Tarihin akışı ve bu yüzyılın gerçekleri göstermiştir ki, sadece böyle bir parti, tüm ulusu sosyalizme yönlendirebilir, yeni bir toplumu yönetebilir ve örgütleyebilir

ve tüm çalışanların önderi, öğretmeni ve rehberi olabilir.

Yeni tip bir devrimci partinin yaratılması; sömürü ve baskı sistemine meydan okuyacak ve kitleleri kapitalizmi yoketmeye yönlendirebilecek, yeni bir dünya gücünün ortaya çıkışının bir belirtisidir. Bu ayrıca, işçi sınıfı örgütlerinin sadece kapitalizmin bütününe hiçbir zaman etkilemeyen, küçük reformlarla yetinebileceğini söyleyen sosyal reformist görüşlerin yanlışlığını da kanıtlamaktadır. Lenin bir proletarya partisinin gereğinde esnek olmakla birlikte ilkeli ve sınıf çıkarlarına ters düşmeyen bir politika izlediğinde kitlelerin güvenini kazanabileceğini belirtmiştir. Komünist partilerinin sosyalizm için mücadeleleri Lenin'in «son tahlilde ilkeli politikalar sadece gerçek ve pratik olanlardır» görüşünden doğmuştur. (Toplu Es. Cilt, 12 s. 489)

Lenin proletarya ile burjuvazi arasındaki ideolojik zıtların ardındaki ana ilkelerden birini saptadığında Marksizm muhaliflerinin buna dürüstçe ve açıkça karşı çıkamadıklarından Marksist geçinerek bu ilkeyi yıkmaya çalışıklarına dikkati çekmiştir. Bu ideolojik «sahteciliğin» biçimleri zamanla değişmekte ancak temel özü aynı kalmaktadır. Bunlardan biri, öğretinin devrimci özünü sulandırmaktır. Aynı tavır, yeni oportünistlerin Lenin'i Marx'dan ayırma ve Marksizmi, Leninizmle karşı karşıya getirme çabalarında görülmektedir.

Ancak böyle bir zıtlığı doğrulayan hiçbir şey yoktur. Bu, sadece, Lenin'in öğretisinin Marx ve Engels'in temel düşünceleriyle ayrılmaz bağlılığından değil, ayrıca Lenin'in ve Bolşevik Partisi'nin ve Lenin'in öğretisini benimsemiş tüm devrimci partilerin mücadelesinde, Marksist teorinin teyidinin gerçekleşmiş olmasındandır.

Modern tarihin tüm deneyimine güvenerek, Leninizm dışında ve ona karşın gerçek Marksizm olmadığını ve olamayacağını iddia etmek için birçok nedenimiz mevcut. SBKP Merkez Komitesi, «Vladi-

mir İlyich Lenin'in 110. doğum yıldönümü» raporunda şu hususu vurgulamıştır: «Leninizm, modern çağın Marksizmi ve uluslararası işçi sınıfının tek, bütünsel ve sürekli gelişen öğretisidir.

2

Leninizm işçi sınıfının ideolojisidir. Leninizm, toplumun işleyiş ve gelişmesi ardındaki yasalarıyla gerçek bir toplum bilimidir. Bu nedenle, başka bir bilim gibi, aynı kıstaslarla sınanabilir. Özellikle, hayatın teorik yorumunun doğruluğunun ölçülmesi ve teorinin, olayların gidişini önceden görebilme ve olayları etkileyebilme kapasitesi gibi.

Lenin'in yönettiği ve onun yarattığı partinin önderliği altında, dünya tarihine yeni bir çağ açan Büyük Ekim Sosyalist Devriminin zaferi, Leninizmin haklılığının en iyi kanıtıdır. Önce SSCB'de, daha sonra diğer ülkelerde sosyalizmin gelişmesi; Lenin'in yeni bir toplum ve sosyalist devrimle ilgili ilkelerinin kendilerini yinellediklerini, yani başka ulusal ve tarihsel çevrelerde, kendilerini yeniden ürettiklerini göstermektedir. Bu tekrarlar, saptanan temel ilkeleri yetkinliğinin ve Leninizmin uluslararası karakterinin göstergeleri olmaktadır.

Bugün Leninizm sadece bilimsel bir tecrü değil, daha da öte, bağrında birçok etnik kökenden milyonlarca insanın çalıştığı, yaşayan dünya sosyalizminin, canlı bir pratiğidir. Kişi yalnızca teoriden değil, onun gerçek tahlilini yapabilmek için, teorinin gerçek deneyimlerinden de yola çıkmalıdır. Leninizmin muhaliflerinin, Leninizmin geniş kitleler üzerindeki etkisini yoketmeye, en azından zayıflatmaya niyetlenenlerin, sosyalist sisteme karşı olan tepkilerini, Lenin'in fikirlerini çarpıtarak getirmeleri bir rastlantı değildir.

Bu gibi düşmanca taktiklerde, zama-na bağlı olarak ufak - tefek değişiklikler dışında bir yenilik yok. Ekim Devrimi başarıya ulaşıp, Sovyet Cumhuriyetinin emekçi halkı sosyalizmi kurmada izleye-

ceği yolları seçme durumundayken, burjuvazinin uşakları (opçrtünistler ve dogmatikler) Marksizmin devrimci d'yalektliğini yadsıyarak, onun tümünden soyutlanarak alınan kavramlarını bilgiççe yorumlamaya girişmişlerdir. Bu bilgiçler, Rusya'nın henüz sosyalist inşa için yeterince olgunlaşmadığını, «sosyalizm için nesnel ekonomik koşulların» bulunmadığını ve bu ülkedeki bir sosyalist devrimin, Marx ve Engels'in yeni bir topluma geçiş için söyledikleriyle «çelişmesini» iddia etmişlerdir.

Bu opçrtünistlerin «gerekçelerini» çürüten Lenin, «Zaman geçmekte ve eminim Rusya'da zaman, sosyalist programı kitap bilgisi düzeyinde tartıştığımızın ötesine geçti. Bugün sosyalizm, yalnızca, deneyim temeli üzerinde tartışılabilir.» (Toplu Es. Cilt 27 s. 514) Lenin, Sovyet halkının sosyalist toplumun kurulması için gerekli herşeye sahip olduğunu kanıtlamış, pratik de bunu teyit etmiştir.

Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin kurulmasıyla, burjuva teorisyenleri ve politikacıları, bunun, dışarıdan bir darbeye hemen yıkılabilecek «ayağı balçıktan bir heykelden» farklı olmadığını iddia etmişlerdir. Nazi führerleri de, bu kendinden emin, yine de bayağı görünüşten oldukça etkilenmiş ve olaylarını bu ülkeye sürmüşlerdir. Sıcutta ne olmuştur? Sovyet politik ve sosyal sistemi, inanılmaz güçteki saldırılara karşı koymuş ve faşist saldırganlara karşı tam bir zafer kazanmıştır. Ayrıca birçok ülkede, burjuva yönetimlerinin alaşağı edilmesi için demokratik halk devrimlerine elverişli koşullar yaratılmıştır.

Sovyet Halkının, Büyük Yurtsever Savaşındaki başarısı, sosyalizmin yalnızca dünyadaki en genç sosyal sistem olduğunu göstermekle kalmamış, ayrıca en kararlı ve yaşayabilir olduğunu da kanıtlamıştır.

Bugün sosyalizm Sovyetler Birliği'nde olgunlaşmış, bazı ülkelerde kurulmakta, diğer bazılarında da gelişmiş biçimler almaktadır ve kapitalizmle olan tarihi re-

kabetinde, avantajlarını sürekli olarak geliştirmeye muktedir güçlü bir dünya sosyalist sistemi mevcuttur ki, pratikte varlığını inkâr etmek de olanaksızdır. Bu nedenle sosyalizm düşmanları başka mücadele yöntemlerine başvurmaktadırlar. Bunlardan bazıları Marksizmin savunucuları olarak görünürken, sosyalizmin bugünkü haliyle Marx'ın, Engels'in ve hatta Lenin'in öğretisine tekabül etmediğini kanıtlama çabasıındadırlar. Böylece, burjuva ve revizyonist «eleştirmenler» hem Marksizm-Leninizmden hem de mevcut sosyalizmden hiç bir şey anlamadıklarını ele vermektedirler.

Var olan sosyalizm nedir? Kısaca belirtmek gerekirse bu, üretim araçlarının, kollektif emeğin toplumsal mülkiyetine dayalı ve Marx'ın belirttiği gibi, kollektif ilkeleri esas alan, yani, üretim araçlarının ortak mülkiyetine dayalı bir toplumdur. Sosyalist toplumun ana ilkesi, «Herkesten yeteneği kadar, herkese emeği kadar» ilkesidir. Bunun anlamı, sosyalist toplumda her sağlam kişinin kamu yararı için yeteneklerinin, ustalıklarının en iyisini vererek çalışması ve bu çalışmanın miktarı ve niteliğine bağlı olarak kazandığının karşılığını almasıdır. Sosyalizmde çatışan düşman sınıfların varlığı ve insanın insanı sömürmesi söz konusu değildir, ancak işçi sınıfının, köylüük ve aydınlarla ittifak ve işbirliği vardır ayrıca hiçbir ırkçı baskı da mevcut değildir. (Tüm uluslar ve etnik gruplar, büyükükleri ne olursa olsun eşittirler.) Sosyalizmde devlet, yurttaşlarının çoğunluğuna yabancı ve kendini onların üzerinde görer bir güç değil, aksine, toplumun en gelişmiş sınıfı proleteryanın öncülüğünde yakın politik örgütlenmesidir.

Komünizmin birinci aşamasının ilkeleri olarak, Marx, Engels ve Lenin'in temel eserlerinde ortaya konanlar bunlardır. Komünist sosyo-ekonomik oluşumun bu birinci aşamasına, SSCB ve diğer bazı ülkelerde, Marksist ilkelerle tam bir uyum halinde erişilmiştir ve bu da **sosyalizmin o ülkelerin sosyal sistemi ola-**

rak bir gerçeklik haline dönüştüğü anlamına gelmektedir.

Bazen sosyalizmin burjuva ve revizyonist eleştirmenleri acıklı bir şekilde feryat ederler: «Halk arasında tam bir ekonomik eşitlik sağlayamazsa ve halkın tüm taleplerini karşılamak için birçok şeyin kısıntısını yaparsa, bu ne biçim sosyalizmdir? Fakat Marksizm-Leninizm hiçbir zaman, komünist toplumun hemen ilk aşamasında herşeyin başarılacağını iddia etmemiştir. Böylesine yapay fikirlerin propagandasını yapmak, Marksistlerden ziyade, küçük burjuva sempatanlarının huyudur. Marx'ın mantık silsilesiyle tam bir uyum halinde olarak Lenin, «Komünizmin birinci aşaması, henüz tam anlamıyla ekonomik olgunluğa ulaşamaz ve kapitalizmin izlerinden ve geleneklerinden tamamen bağımsız değildir» demiştir. (Toplu Es. Cilt 25 s. 471) Marx'ın da işaret ettiği gibi, bu dönemde «burjuva hukukunun» izleri tamamen yokedilebilmiş değildir.

Kuşkusuz sosyalizm ilerledikçe, burjuva toplumunun temel eksiklik ve hatalarını giderecek ve kendi ekonomik temelinde daha da geliştirecektir. Fakat olgunlaşmış halinde bile sosyalizm, halâ, ne üretici güçlerin ne de halkın tam olarak gelişebileceği, komünizmin birinci aşamasının sınırları içinde kalacaktır.

Sosyalist sistem kişiyi, kapitalizmdeki sosyal ve ulusal düşmanlıklardan ve sömürden kurtaran, en âdil tipteki bir örgütlenmeyi sağlar. Ancak bu, sosyalizmin, zorluklar ve zıtlıklardan arınmış, bir çeşit sorumsuz toplum olduğu anlamına gelmez. Bu sorunlar, kapitalist ülkelerde birarada yaşamak zorunda olduğu sürece, az da olsa var olacaktır.

Lenin, «düşmanlık ve zıtlık aynı şeyler değildirler. Birincisi kaybolacak, ancak ikincisi sosyalizmde de sürecektir», demiştir. Deneyimlerimiz, birçok ülkede sosyalizmin bugünkü haliyle gelişim deneyi, Lenin'in bu tesbitinin haklılığını doğrulamaktadır.

Deneyimin gösterdiği bir başka şey

de, gelişim sürecinde doğan zıtlıkları araştırmaya, tahlil etmeye ve çözmeye muktedir bir Komünist partisinin, sosyalist toplumun politik sisteminin çekirdeği olduğudur. Bu parti bilimsel devrimci bir teoriyle donatılmıştır ve halkın geniş kesimlerinin üretici çabalarına ve sosyal politik yaratıcılıklarına dayanmaktadır. Sosyalizmin düşmanca olmayan zıtlıklarının ortadan kaldırılabilmesi, bu zıtlıkların sosyalist ve komünist insanın ilerlemesine engellemesine izin vermeden, böylesine bir parti aracılığıyla başarılabilir. Kesinlikle bu nedendir ki Lenin'in dediği partinin politikasının hatasız karşılamak zorunda olduğu gereklilik; daima, sosyal gelişimin öncü eğilimlerinin araştırılması, makûl bir Marksist tahlil, halkla yakın ve sürekli ilişki, onun istek ve eğilimlerine dikkatli bir yaklaşım ve ekonomik ve sosyal gereksinmelere esnek bir tepkiden ibaret olmuştur.

Bütün bunlar, Komünist Partisi'nin yöneten parti olup, toplumun gelişme sorumluluğunu yüklenmek zorunda kaldığında, Lenin'in önceden gördüğü gibi, **politikasının bilimsellik ile işleme gereğinin** arttığını göstermektedir. Bugün sosyalizm, kendi varlıklarının temel koşullarının ve sosyal süreçlerinin bilinçli bir yönetimi ve kontrolü için, halkın önüne beklenimler koyan tarihteki ilk toplumdur. Sosyalizm sosyal yasaların kendiliğinden işleyişine son verirken, gerekliliğinden dolayı, bilimsel sosyal ilerlemenin ana faktörü haline getirmiştir.

Marksizm-Leninizm daima, Komünist Partisi'nin radikal eylemlerinin somut, bilimsel bir dayanağını teşkil etmiştir. Bu nedenle bugün Lenin'in dehasına saygı duyarken, onun devrimci teoriye **gerçekten yaratıcı yaklaşım sanatından bir şeyler öğrenmeli** ve onu her yönüyle geliştirip, etkili hale getirmeliyiz. Bu yüzden SBKP Marksist-Leninist doktrinini; felsefi, ekonomik ve tarihi bilimlerin gelişiminin hızlandırılmasına ve toplumsal ve politik problemlerin yaratıcılıkla işlenmesine, büyük dikkat göstermektedir.

Sosyalizme ve komünizme açılan yola giren ilk biz olduğumuzdan, partimiz, Marksizm-Leninizmin temel önerilerinin doğruluğunu ve bu önerilerin değişen özgül, tarihsel koşulları karşılayabilmeleri için zenginleştirilmeleri ve netleştirilmeleri gereğini görebilme açısından yeterli deneyim kazanmıştır. Böylece bu ülke, proletaryanın; kendi devlet gücünü devam ettirmeye çalışmaktan öte, tüm çalışanların isteklerini yerine getiren ve yeni tip bir politik örgütlenmenin tedrici oluşumunun koşullarını yaratan tarihteki tek sınıf olduğunu doğrulama olanağını sağlamıştır. Bu süreç, gelişmiş sosyalist topluma erişilmesiyle birlikte, proleterya diktatörlüğünün doğal bir ürünü olan sosyalist tüm halkın devleti kavramanın bilimsel izahından bilinmektedir. Son yıllarda SBKP ve diğer kardeş partilerin yaratıcılıkla işledikleri gelişmiş sosyalizmin bilimi, Marksizm-Leninizmin ortak bilgi hazinesine önemli bir katkıdır. Deneyimlerimizden bu doktrinin, politik amaçlarımızı elde etme biçimlerini kavramayı olduğu kadar, yeni yeni sosyo-ekonomik oluşumun evrimini yöneten yasalar hakkında da geniş ve tam bilgi sahibi olmamızı sağladığını görmekteyiz.

V.İ. Lenin, sürekli yaygınlaşan ve gelişen demokrasinin yeni bir toplumun kurulmasında zorunlu bir koşul olduğunu saptamıştı. Hayatın akışı ve sosyalist ve komünist insanın pratiği, onu doğrulayan çok sayıdaki delili ortaya koymuştur.

Demokrasi, Lenin'in gördüğü gibi, halkın gücüdür ve halkın kendisi içindir. Lenin'in bu ilkesi, SSCB'nin yeniden inşasında her alanda hayata geçirilmiş ve bu ilkenin olumlu etkileri iki yıl sonra görülmeye başlamıştır. Sosyalist demokrasi kitlelerin, devlet ve toplum işlerinin yönetiminde daha fazla söz sahibi olmalarını ve hataların giderilmesini sağlayan ilkeli eleştiri ve özeleştirisinin geliştirilmesini sağlayan ilkeli eleştiri ve özeleştirisinin geliştirilmesini içermektedir. Sosyalist demokrasi yurttaşlarına en geniş sosyal, ekonomik, politik hak ve özgürlükle-

ri getirir ve etnik toplulukların, tüm ulusların değişik çalışan kesimlerin çıkarlarının ve ihtiyaçlarının tatminini tam bir güvence altına alır.

Sosyalist toplum açık bir toplumdur. Komünist Partisi daima, Lenin'in vardığı, devletin kitlelerin bilincinde güçlü olduğu sonucunu, yani kitlelerin herşeyden haberdar oldukları zaman, herşeyi muhakkem edebilecekleri ve bilinçli olarak yapabilecekleri hususunu anımsatmaktadır. En geniş açıklık politikası aracılığıyla SBKP tüm halktan ve tüm halkın devletinden destek bulmalıdır.

Sovyetlerin diğer kardeş sosyalist ülkelerden ve dostlardan saklıyacağı hiçbir şeyi yoktur. Politikacılarımız, eylemlerimiz, başarı ve kusurlarımız hakkındaki büyük-ölçekli ve muntazam bilgi alışverişi, sadece, dünya sosyalist sisteminin ve herbir kardeş ülkenin yararına. Sosyalist ülke temsilcileri arasındaki düzenli toplantılar ve deneyimlerin yoldaşça mübadelesi, önemli ve olumlu bir faktör haline gelmiştir.

Sovyet Sosyalist Devleti, yeni toplumu inşa etmede kazandığı deneyimleri kimseden saklamaz. Sovyetler Birliği bize, açık kalplilik ve iyi ilişkilerle yaklaşan herkese kapılarını sonuna kadar açar.

Yeni toplumun ekonomik temelini Marksist-Leninist doktrini sebatla uygulayan partimiz ve Sovyet halkı, tarihsel olarak çok kısa bir sürede, üretici güçleri geliştirmiş ve SSCB'yi dünyanın ileri sanayi ülkelerinden biri haline getirmiştir. Sovyetler Birliği'nin dünya mamul madde üretimindeki payı 1922'de yüzde 1 iken, bugün yaklaşık yüzde 20'ye yükselmiştir.

Bugün ülke ekonomisi, tüm modern sektörleri ihtiva eden dinamik ve çeşitli kollara ayrılmış bir kompleks halindedir. Sovyet ekonomisi, bilimsel ve teknolojik devrimin kazanımlarını büyük ölçüde kullanarak, ülkeyi; uzay araçları, nükleer gemiler, birçok ülkede tanınan hassas makina elemanları ve bir dizi diğer üründe yoğunlaşan ileri teknolojiyle donatmaya muktedirdir.

Ülke tarımı büyük ölçüde makinalaşmış bir ekonomik sektördür ve tüm mahsullerin hasatlarını garantileyebilecek bir aşama içindedir. Böylece, ülkenin giderek büyüyen hammadde ve gıda gereksinimi karşılanabilmektedir.

SSCB, dünyada eşi görülme-yen yoğun bir inşayı sürdürmektedir. Ülke her yıl, 200 temel projeyi uygulamaya koymakta ve iki milyondan fazla yeni konutu kiraya vermektedir. Dünyaca ünlü Tyumen-Oil petrol ve gaz kompleksi, Kama oto fabrikası, Atomash santrali ve Baykal-Amur Hattı inşaatının son yıllardaki gelişmeleri ve Sibiryaya, Uzak Doğu ve Kuzeydeki doğal kaynakların geliştirilmesi, ulusal ekonominin istikrarlı büyümesinin ve Sovyet Halkının çabalarının canlı örnekleridir.

Komünist Partisi çalışanların politik duyarlılığını ve kültürel düzeyini yükseltmekte, önemli rol oynamıştır. Son on yılda, sadece 42 milyon üstünde insan orta öğrenim (genel ve ihtisas olarak) görmüştür. 1979 da ülke ekonomisinde istihdam edilen her bin kişiden 800'ü, orta veya yüksek öğrenimden (tamamlanmış veya tamamlanmamış olarak) geçmiştir.

Tedricen komünist topluma doğru yönelen, gelişmiş sosyalist toplum, ülkenin yönetici partisi, Leninist Parti'nin, önüne yeni görevler koyuyor. Bu özelliklerle, ülkedeki tüm yönetim sisteminin, en başta da, toplumsal üretimin yönetilmesinin geliştirilmesini kapsamaktadır.

Lenin, ulusal ekonominin yönetimine ve kalkınmanın plânlanmasına özel önem vermiştir. Partinin, altmış küsur yılda bu konuda zengin deneyimleri birikmiştir. Yine de, yeni koşullar, yeni çözümlere gerek duymaktadırlar. SBKP Merkez Komitesi ve Bakanlar Kurulu geçen yıl, bu çözümleri gerçekleştirebilmek için; plânlanmanın geliştirilmesi, emeğin niteliğinin işlâhı ve üretim randımanının yükseltilmesiyle ekonomi yönetiminin etkisinin artırılması konusundaki önergelyi benimsemiştir.

SBKP Merkez Komitesinin Kasım

1979 toplantısı, bu görevlerin somutlanması ve detaylarıyla işlenmesinde önemli rol oynamıştır. Toplantıda, bugünkü ekonomik durumumuzun anahtarlarını çizen Leonid Brezhnev, «...hangi iş koluyla uğraşılırsa uğraşılırsın, aşama yapmak için her yerde büyük fırsatlar ve geniş kaynaklar mevcuttur. Fakat bunları yararlı hale getirmek için, en geniş anlamıyla **İdarî düzeyin yükseltilmesi** gereklidir.» Bu, partinin bugün başarmakta olduğu bir görev ve tüm parti örgütlerinin de arındığı bir hedeftir. Uzun vadeli bir amaç olmasına karşın, kısa vadede yeni beş yıllık dönemin onda-biri gibi bir süresinin tamamlanmasıyla da, olumlu sonuçları görebilme hakkına sahibiz.

SBKP, idarî düzeyin yükseltilmesinin, büyük ölçüde çalışanların geniş kesimlerinin aktif yönetime ve Sovyet demokrasisinin daha da geliştirilmesine katılmalarına bağlı olacağı, varsayımından yola çıkmıştır. SBKP, tüm çalışanların, devletin ve toplumun her alanında ve hatta toplumsal üretim gibi ana bir konuda aktif yönetime katılma biçim ve yöntemlerini yararlanılabilir bir hale koymuştur.

Toplumdaki sosyalist ilişkiler ve sosyalist yaşam tarzı gelişmiş komünist ideolojinin üstünlüğünün belirlediği sosyal bilinç birimleri ile uyumuştur. Aynı zamanda sosyal bilincin sosyal varlığın ardında ge:ilemesine bağlı olarak; emperyalist propagandanın etkisi bazen ideolojik ve kültürel çalışmalardaki hatalar, özel mülkiyet sahiplerinin tavır ve hükümleri, eski toplumun ahlakının çeşitli kalıntıları ve hurafeleri nüfusun belirli bölümünde devam etmekte veya yinelenmektedir. Partimiz ve halkımız, bunları önlemek için çaba vermektedir.

Yeni bir insan şekillendirmede, partinin program amaçlarının gerçekleştirilmesi için, ülkede her koşul sağlanmıştır. Bu amaçları; tüm çalışan halkın sosyalist ana vatana bağlılık ve yüksek ideallerle eğitilmesi; komünizm davası ve komünist yaklaşım; burjuva görüş ve adetlerinin kalıntılarının kökünün kazanması; bireyin

hünerli ve uyumlu gelişimi ve ruhsal kültürün zenginleştirilmesini kapsamaktadır. 1979'da SBKP Merkez Komitesinin ideolojik, politik ve kültürel çalışmaların geliştirilmesi yolunda aldığı karar bizi bu amaçlara yönlendirmektedir.

Sovyet toplumunun öncü ve rehber gücü parti de toplumla birlikte gelişmektedir. Parti 1922'deki iç savaştan sonra, sosyalist dönüşümlerin başarılması göreviyle karşı karşıya geldiğinde; ülkenin milyonlarca kişilik nüfusuna oranla, 528.000'in biraz üstünde küçük bir politik savaşçılar grubu halindeydi. O zaman Lenin, partiyi bir çekirdeğe benzetmiş ve komünizmin bu küçük çekirdeğinin ülkeyi temelden kurmaya başlayacağı yolundaki görüşünü belirtmiştir. Söyledikleri gerçekleşmiştir.

Partinin gücü nereden gelmektedir? Bu güç, onun işçi sınıfının ve tüm çalışan halkın daha bilinçli ve yenilikçi kesimlerini birleştirmesi ve onların çıkarlarını koruyup, desteğini sağlamasından gelmektedir. Söz konusu kesimler partiye güvenmekte, yolundan gitmekte ve politikasının yerine getirilmesinde yardımcı olmaktadır. Partinin öncü rolünü vurgulayan Lenin, «O, kitlelerin önündedir, aksi takdirde hepimiz denizde bir damladan farksız oluruz.» (Toplu Es. Rusça Baskı Cilt 45 s. 414)

İşçi sınıfının partisi olarak SBKP, gelişmiş sosyalizmin kuruluşuna paralel olarak, tüm Sovyet halkının politik lideri ve öncüsü haline gelmiştir. Bugün, 17 milyonun üstünde üyeye sahiptir. Çalışan her dokuz Sovyet yurttaşından birisi parti üyesidir. Ülkedeki sanayi işçilerinin yüzde 43 ünü ve kolektif çiftçilerin yüzde 13 ünü bünyesinde toplamıştır. Komünistlerin eğitim düzeyi, politik duyarlılığı, teorik temeli ve deneyimi artmıştır. Parti örgütlerinin ağı genişlemiş ve ülkemin tüm kesimlerinde aktif hale gelmişlerdir.

SBKP bugün büyük ve kuvvetli bir politik organizmadır. Komünist inşa sürecinin hangi amaca ve nasıl yönlendiril-

leceğini iyi bilmekte ve halkı güçlü bir ortaklık içinde birleştirmektedir.

Lenin'in öğrettiği gibi parti bir önder ve örgütleyicidir. Onun önderlik niteliği; ülke içindeki ve dışındaki olaylara ve gidişata bilimsel bir yaklaşım, kolektif muhakeme kişinin faaliyetlerine titiz bir eğilim ve bürokratism, politik cambazlık, şekilcilik ve kendini beğenmişliğin herhangi bir belirtisine karşı hoşgörüsüzlük temeli üzerinde yükselmiştir. Ülkemizdeki gelişmiş sosyalist toplumu yönetmek onun içindeki görünmeyen olanakları ortaya çıkarmak ve onları azamî derecede kullanmak anlamına gelmektedir. Bu görev, partinin dikkat odağı içindir.

Partinin şimdiki durumunu tanımlayan SBKP 25. kongresi; partinin, komünist toplumun kurucuları olan tüm Sovyet halkının, tüm çalışanların ve işçi sınıfının politik önderliğini başarıyla gerçekleştirdiğine işaret etmiştir. Parti, kendisine büyük Lenin'in emrettiği bu rolünü, yolundan sapmadan başarabilmede azamî sorumluluğu göstermeye devam edecektir.

3

Zamanımızda, Leninizmin kesin etkisi hesaba katılmadıkça; uluslararası ortamın gelişimindeki ana temayülleri veya güçlerin kendi aralarındaki ilişkileri, dünyanın sosyalist olmayan bölümündeki değişikliklerin dinamiğini ve komünist uygarlığın gelişmesini doğru olarak kavrayabilmek olanaksızdır. Leninizm ve bu doktrinin takdirine ilişkin yaklaşım, çeşitli tarihî, felsefî, ekonomik, politik konu ve kavramların esas sorunudur ve bu yaklaşım iki zıt sistem kapitalizm ve sosyalizm ve iki sınıf burjuvazi ve proleteryanın dünyaya bakış açılarını temsil eden ideolojilerin mücadelesinin merkez noktasını tayin etmektedir. Yalnızca bu husus bile, Lenin'in doktrininin zamanımızdaki önemi ni açıklamaktadır.

Marksizm —Leninizmin zaferinin yaşı, Ekim Devriminin başarısı ve fikirleri—

tüm bunlar zamanımızın gerçek bir senteze dayalı tanımıdır, çünkü bu tanım 20. y.y.'daki tüm temel sosyal ve tarihsel süreçleri kapsamaktadır.

Altmış yıl önce Lenin, şöyle yazmıştı: «...Herhangi birinden daha zayıfız (şu anda; maddî ve askerî olarak) ve herhangi birinden daha güçlüyüz... Çünkü büyük ekonomik ve politik gelişim, bizim önceden öngördüğümüz gibi ilerlemektedir.» (Toplu Es. Rusça Baskı, Cilt 44, s. 485)

Lenin iki sistem arasındaki mücadelede, dünya güç dengesinin mutlaka sosyalizm lehine değişeceğini görmüştür. Şimdi bu sav, Lenin'in öngörüsüyle tamamen uyum halinde olarak, «dünya politikasında bir bütün olarak katî etkisini kullanmaya muktedir» uluslararası bir güç haline gelmiş olan sosyalizmin artan kudretinde şekillenmektedir. (Toplu Es. Cilt 31, s. 148) Sosyalist ülkeler topluluğu; ekonomik, politik, kültürel ve entellektüel yaşamların artan birliği temelinde kuvvetlenmektedirler. Temel çıkarlarının çakışması ve aralarındaki işbirliği ve yardımlaşma, uluslararası sahnedeki olumlu rollerini ve yapıcı kabiliyetlerini artırmaktadır.

Lenin burjuva toplumunun gelişmesini işçi sınıfının sömürülmesinin şiddetlendirilmesi, sermayenin küçük malî grupların elinde yoğunlaşmasının artması, kapitalizmin genel bunalımının derinleşmesi, devlet ve tekellerin içiçe geçmesi ve yozlaşma ve asalaklıktan geçtiğini belirtmişti.

Bugün tekellerin milyonlarca kâr sağladığını, çalışanların yaşam düzeylerini düşürdüklerini ve kendilerinden söke söke alınan hakları geri almak için, işçi sınıfının üzerine artan bir baskı uyguladıklarını görüyoruz. Dev şirketler sürekli olarak, küçük ve orta mülkiyeti yutmakta ve ulusal sınırları aşarak birçok ülkede kendilerine tâbi (bağımlı) ekonomik sektörler kurmaktadır. Biri diğerini izleyen ekonomik krizlere tanık oluyoruz ki bunlardan 1930 ve 1970 gibi çok vahim olan-

ları, kapitalist sistemin ekonomisini olduğu kadar, sosyal ve politik temellerini de sarsmıştır.

Önü alınamayan fiyat artışları; kitle halinde işsizlik; çalışma, eğitim, konut, sağlık, anne ve çocuk korunması gibi temel insan haklarının sosyal güvencelerden yoksunluğu tekellerden rüşvet alan yoz devlet görevlilerinin skandalları; kültürün dejenere olması; suç ve emperyalizmin sömürgeleri yağmalaması sonucu, milyonlarca insanın açlık, hastalık ve cehaleti gibi baskılar, kapitalizmin, kendisini çökerten bu ciddi sorunlarla başa çıkabilecek yetenekte olmadığını kanıtlamaktadırlar.

Lenin işçi sınıfının, emperyalizme karşı mücadelesindeki büyüyen rolünü önceden görmüştür. Bu öngörü tamamen gerçekleşmiştir. Kapitalist toplumun «deproleterleşmesi» (proleteryanın azalması) hakkındaki çeşitli teorilerin aksine, işçi sınıfı daha da kuvvetli bir güç haline gelmektedir. Gücü, bu yüzyıl boyunca kat be kat artmıştır.

Sosyalist ülkelerde işçi sınıfı, toplumsal ilerlemenin ana lokomatifi olarak yer alır ve devletin iç ve dış politikalarında kesin bir etkisi vardır. Sanayileşmiş kapitalist ülkelerde ise, egemen olması için artan bir olanağa sahiptir, Lenin'in sözleriyle, «kapitalizmin tüm ekonomik sisteminin merkezi ve sınırlı...» (Toplu Es. Cilt 30 s. 274) İşçi sınıfı daha da iyi örgütlenmekte, endüstriyel faaliyeti bir on yıldan diğerine daha da yayılmakta ve genellikle bu faaliyet ulus çapında bir boyut kazanarak, kendiliğinden kapitalizmin aleyhine dönmektedir. Tekellerin egemenliğine karşı, proleteryanın demokrasi ve toplumsal ilerleme mücadelesindeki müttefikleri; köylüler, aydınlar, memurlar, öğrenciler ve diğer proleter olmayan kesimlerde artmaktadır. Sömürgelerde olan bağımlılık boyunduruğunu atmış olan ülkelerdeki işçi sınıfı da, gelişmekte ve ulusal hayattaki yerini sağlamlaştırmaktadır.

Uluslararası işçi sınıfı, bir bütün ola-

rak, günümüzün yenilmez ve en dinamik sosyal gücüdür. İnsanlığın geleceğini temsil etmektedir. Bu nedenledir ki, işçi sınıfına yönelik, onun çıkarlarını koruyan ve kısa vadeli ve nihai amaçlarını gözetten bir politikadır. Komünist partilerinin etkinliğinin ve prestijinin artmasının temel nedeni, bu sınıfsal politikayı benimsemeleridir.

Lenin kendisinin dayandığı esaslardan, dünya komünist hareketi için büyük bir geleceği öngörmüştür. Yeni tip, devrimci işçi-sınıfı partilerinin oluşumuna ilham vermiş ve bunların birlik ve dayanışmasını güçlendirmek için şevkle çalışmıştır. Lenin, «Biz, kitlelerle daîmî ve gerçek bir ilişki içinde olacak ve onlara öncülük edebilecek partiler istiyoruz» demiştir. (Toplu Es. Cilt 31 s. 236) Birçok ülkede proleteryanın kurduğu da kesinlikle böyle partilerdi. Sadece, sosyalist olmayan dünyanın komünist ve işçi sınıfı partileri, 77 ülkede 4.5 milyondan fazla üyeye faal haldedirler. Komünistler, birçok ülkenin politikasında daha da önemli rol yonuyorlar. Uluslararası komünist hareket çağımızın en etkin politik gücü halindedir.

Komünist hareket geliştikçe, her partinin dahili plânda karşı karşıya olduğu görevler, doğal olarak daha da artıyor ve ülkesinin işçi sınıfına ve tüm çalışan halkına olan sorumluluğu daha da büyüyor. Aynı zamanda dünya devrimci sürecinin gelişme pratiği; gerçek ulusal çıkarların hiçbir zaman, çalışanların uluslararası çıkarlarıyla çatışmadığını ve proleterya enteryonalizmi ilkesinin kararlı icrasının, tüm uluslararası işçi sınıfının mücadelesini güvence altına aldığını göstermiştir.

Lenin, uluslararası proleteryanın sınıf çıkarları üzerine kurulu proleterya enternasyonalizminin, sınıfsal niteliğini azami açıklığıyla tanımlamıştır Lenin; bu kavramı, bir ülkedeki devrimci hareketin yükselmesi için hasredilen çaba ve diğer ülkelerdeki benzer mücadelelere her türlü destek olarak nitelemiştir. Partimiz,

bu ilkeye olan bağıllığını tüm eylemleriyle kanıtlamış ve kanıtlamaya da devam etmektedir. Tarihin hangi dönemine baksak bakalım, Sovyetler Birliği'nin, diğer ülkelerin halklarının ve işçi sınıfının ulusal bağımsızlık, toplumsal ilerleme, barış ve sosyalizm mücadelesini desteklemek için, elinden geleni yapmakta olduğunu görürüz.

Komünistler arasındaki enternasyonalist bağların sağlamlaşması, hiçbir şekilde, kardeş partilerin bağımsızlık ve egemenliğine aykırı değildir ancak uluslararası komünist hareketi bölmek için, sınıf düşmanlarımızın propagandası, bunun tersini kanıtlamaya çalışmaktadır. Aslında, uluslararası plânda birleşen anti-komünist güçlerin sürekli baskısında olan Komünist Partilerin gerçek bağımsızlık ve egemenliği; tüm dünya komünist ve işçi sınıfı hareketinde kardeşçe işbirliği, karşılıklı yardım ve destek ilişkileri gelişmedikçe, düşünülemez.

Proleterya enternasyonalizminin muhteva ve biçimleri, dünyadaki derin tarihi değişiklikler ve sosyal ve ulusal kuruluş süreçlerinin etkisiyle sürekli olarak zenginleşmektedir. Fakat onun ruhu, yani bütün ülkelerde ortak amaçları uğrunda mücadelelerinde işçi sınıfı ve komünistlerin dayanışmaları, kardeş partiler arasındaki gönüllü işbirliği ve halkların ulusal kurtuluş ve toplumsal ilerleme mücadelelerine komünistlerin etkin desteği, değişmeksizin aynı kalmaktadır. Proleterya enternasyonalizmi, Komünist Partilerinin ve tüm işçi sınıfı hareketinin güçlü ve sınanmış bir silâhı olmaya devam ediyor.

Lenin, sosyalist devrim «her ülkenin burjuvazisine karşı yalnızca ve başlıca devrimci proleterlerin mücadelesi değil, tüm bağımlı ülke ve sömürgelerin uluslararası emperyalizme karşı bir mücadelesidir», demiştir. (Toplu Es. Cilt 30 s. 159) Bugün, bu mücadelenin pek çok sonucuna tanık olmaktadır. Emperyalizmin sömürge sistemi dağılmış ve yüz kadar bağımsız ülke doğmuştur; bu ülkeler

toplumsal ilerleme ve barış yolunda çalışıp, emperyalist saldırganlık politikasına karşı durarak, uluslararası ilişkilerde önemli bir rol oynuyorlar Şimdi bu ülkeler ciddi olarak, ekonomik geri kalmışlıklarını ve emperyalizme bağımlılıklarını ortadan kaldırma ve bir çeşit toplumsal, yeniden doğuş ve ileri kalkınma biçimlerini seçme görevleriyle karşı karşıyalar. Lenin'in kapitalist olmayan yoldan kalkınma olasılığı ve bu ülkelerin karma ekonomilerinin yeniden sosyalist inşasının yöntem ve biçimleri hakkındaki fikirleri, özellikle elverişli olmaktadır.

Ekim Devriminden bu yana gerçekleşen kimi ülkelerde, yeni ilkelere dayanarak kurmak deneyimi kesinlikle; Ekim Devriminin başarısına yolaçan Bolşevik stratejisinin birçok önemli yönünün, bugün de zorunlu ve söz konusu olduğunu kanıtlamıştır.

Kuşkusuz, savaş çöküntü ve kıtlık, gerici güçlerin kışkırttığı iç savaş, emperyalistlerin müdahaleleri, ekonomik abluka, suikastler ve sabotajlar, küçük burjuvazinin büyük baskısı ve diğer faktörler, ülkemizdeki sosyalist dönüşümlere özgül biçimler vermeyi başarmışlardır. Fakat yine de o zor günlerde Lenin, partinin çalışmalarını, toplumun sosyalist ilkelerle kurulması gerektiğinde, başarılması bir zorunluk olan, sosyalizmin özünü ifade eden görevlere yoğunlaştırılmıştır. Bunlar:

— Proleteryanın, müttefiki diğer çalışan kesimlerle birlikte, gücünü güvenmeye alan sosyalist devletin kurulması;

— Kapitalizmin ilgası ve temel üretim araçlarının ortak mülkiyetinin tesisi;

— Üretim ilişkileri ve diğer sosyal ilişkilerin, sosyalist ilkelere göre yeniden düzenlenmesi;

— Olmayan yerlerde modern endüstrinin geliştirilmesi, ekonomik bağımsızlığın elde edilmesi, toprağın onu işleyenlere verilmesi ve ortak çabayla ekonomik canlılık için elverişli koşulların sağlanması;

— Yeni bir sosyalist örgütlenmenin,

çalışma disiplini ve üretim ve sosyal faaliyetlerde yeni teşviklerin kurulması;

— İşçi sınıfının ve geniş çalışan kitlelerin üretim, devlet ve kamu işlerinin yönetimine katılması, sosyalist demokrasinin tam anlamıyla geliştirilmesi ve temel hak ve özgürlüklerin güvenceye alınması;

— Yeniden sömürücü sınıfların yapabilecekleri her türlü direniş biçimlerinin üstesinden gelinmesi, uluslararası burjuvazinin karşı-devrimci girişimlerinin bastırılması ve nüfusun büyük çoğunluğuna dayanarak, işçi sınıfının devrimci kazanımlarının korunması;

— Komünist Partisinin öncü rolünün güvenceye alınması.

Asya, Doğu Avrupa ve Küba'daki muzaffer sosyalist devrimler ve ayrıca bir dizi Asya ve Afrika ülkesinin sosyalizme yönelmeleri; **Lenin'in, sosyalist anti-emperyalist devrim kavramının ana muhtevasının geçerli kaldığını ve doğrulandığını ve Ekim Devriminin deneyiminin hem biricik, hem de evrensel önemde hissedilebilir özellikler ihtiva ettiği** hususunun açık kanıtlarıdır. Oysa, sosyalizme temelden farklı bir geçiş biçimi olanağını kanıtlayabilecek, hiçbir deneyim yoktur.

Kuşkusuz, mevcut uluslararası ortamı hesaba katacak ve her ülkenin özgül tarihi ve ulusal koşullarını azamî şekilde karşılayabilecek bir politik çizgiyi, strateji ve taktikleri saptamak gereklidir. Lenin'in, «komünizmin genel ve temel ilkelelerini, sınıflar ve partiler arasındaki **özgül ilişkilere** ve her ülkede farklı olan ve araştırmamız gereken komünizme yönelik nesnel gelişimin **özgül koşullarına** uygulanabilme» (Toplu Es. Cilt 31, s. 89) kabiliyeti dediği görev; proleteryanın öncüsü için oldukça önemlidir. Aynı zamanda her özgül halde, mümkün olan en iyi eylem sürecinin yaratıcılıkla araştırılması ve dikkatle tahliline gerek vardır. Bu arayış komünist partilerince yürütülür ve SBKP bunu tam bir anlayışla karşılar. Yakın zamanın kararları arasında ilginç ve umut verici neticeler ve varsayımlar bu-

lunmaktadır. Aynı zamanda bu arayış sürecinde, Lenin'in sosyalist devrim teorisinin temel sonuçları ve onun yararlanılabilir pratik uygulama deneyiminin ışığı altında, daha ileri tahlil ve tartışmaya ihtiyaç duyan ihtilafli önermeler ve varsayımlar mevcuttur.

Lenin'in keşfettiği ve uluslararası pratikte birçok ülke tarafından denenmiş sosyalist dönüşümlerin temel yasaları; gerçeğin analizine yenilikçi bir yaklaşımı ve dünya gelişiminin herhangi bir aşamasında, bir ülkenin özgül durumunu dikkate alan politik kararların formülasyonu için, geniş bir perspektif açmaktadır. **Bu yasalardır ki, söz konusu analiz ve politik bir hattın saptanması için, güvenilir rehberlik kaynağı olmuştur.** Bu yasalara karşı çıkmak, mutlaka, sosyolog ve pratik politikacıyı pragmatizm ve ampirizme sürükler. Teori ve pratik olarak Leninizm, sadece, Rusyanın koşullarına tarihinin bir bölümünde uygulanabilir olarak sunmaya çalışan girişimler ve Lenin'in doktrininin tarihsel önemine itirazlar genelde, Marksizmin birden fazla nedenle terkine ve bunların en önemlisi toplumsal gelişimin genel ve özgül yasaları arasındaki ilişkinin diyalektik ve maddeci yorumun terkedilmesine yol açmıştır. «Marx'a dönüş!» gibi çağrılar «Kant'a dönüş» veya daha doğrusu yeni-Kantçılığa dönüş gibileri izlemekte, ki bu da ilkesel olarak tarihsel yasalara karşı çıkan ve tarihi, sadece ampirik olarak tanımlanabilen, tek tek unsurların tesadüfi başarılarından ibaret gösteren bir düşüncedir.

Lenin'in fikirlerinin büyük gücü, bu fikirlerin gerçeğin bünyesinde örülüp, pratiğin getirdiklerini sürekli kendine katarak, gerçeğe birlikte gelişmesi olayında yatmaktadır. Bu tamamen Lenin'in, örneğin **Sosyalizm ve barış arasındaki organik ilişki hakkındaki görüşüne** atfetmektedir.

Tarihçilere göre geçen beşbin yıllık devrede 1500 kadar savaş olmuştur. Bu savaşlar 4 milyar insanın hayatına malolmuştur ki, bu da yakışık olarak bugünkü

dünya nüfusudur. En zorba savaşlar, kapitalizm ve emperyalizm tarafından koterilmiştir. Lenin, muzaffer sosyalizmi, savaşı önleyebilecek tarihteki ilk maddi güç olarak görmüştür. Doğuşundan hemen sonra, Lenin'in yönettiği işçi ve köylü devleti; tüm ülkelerin halkları arasında, dostluk, çalışanların uluslararası kardeşliği, ulusal bağımsızlık ve tam eşitlik ve farklı sosyal sistemlerdeki devletlerin barış içinde birarada yaşamalarını içeren sosyalist politikasıyla ulusal düşmanlık, sömürgeci baskılar ve zorba savaşlardan ibaret emperyalist politikaya karşı durmuştur.

Lenin, savaşı insan yaşamından kovma ve barış içinde birarada yaşama ilkesini, sosyalist devletin dış politikasının temel ve değişmez ilkesi ve uluslararası ilişkilerde de bir kural olarak savunma mücadelesine inanıyordu. O partimize bu süreci saptırmadan tamamlamasını emretmişti. «...Barışçılık kalkınma görevimize başlamış olarak, bunu kesintisiz olarak sürdürmek için, her çabayı sarfedeceğiz» demiştir. (Toplu Es. Cilt 33, s. 151)

Lenin, barışın kolayca gerçekleşeceği hayaline karşı uyarıda bulunmuştur. Emperyalizmin saldırgan karakteri değişmiş değildir. II. Dünya Savaşı ve yerükrenin birçok bölümünde emperyalistlerin tezgâhladığı yerel savaşlar, nükleer şantaj - dünya çapındaki askeri üsler ağı, saldırgan askeri bloklar kurulması ve soğuk savaş dönemleri bu öngörünün kanıtlarıdır.

Bugün de emperyalizm, özellikle ABD emperyalizmi Orta Doğu'da adil bir ortamı önlemeye çalışıyor ve Basra Körfezine bir donanma göndererek, çok tehlikeli bir ortam yaratmakta ve birçok ülkenin güvenliği için tehlike arzeden askeri üsler kurmaktadır. «Amerikan çıkarlarını korumak» bahanesiyle de diğer ülkelerin içişlerine karışacak özel bir ordu teşkil ediliyor.

Bir ülkede ne zaman halk çürümüş rejimlere başkaldırsa, «Moskova'nın Plânları» hakkında geniş ölçekli bir propaganda başlatılıyor. Bu, karşı devrimi ihraç et-

mek çabalarına bir kılıf olarak kullanılmakta. Angola, Etyopya, Kamboçya ve Afganistan'da olanlar da, bu propagandanın uygulamaları olmuştur. Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler bir ülkenin meşru hükümetinin talebine karşılık verdiklerinde ve ona dış müdahale plânlarını püskürtmede yardım ettiklerinde bu yardım «müdahale» olarak takdim ediliyor ve uluslararası gerilimi arttırmak için bir bahane olarak kullanılıyor.

Emperyalist çevreler gerçek sosyalizm ve halkların kurtuluş hareketlerine karşı mücadelelerinde Pekin yönetiminin anti-Sovyetizmini daha da açık olarak sömürüyorlar. Çin'i modern silahlarla donatıp komşularına karşı saldırgan ve hegemonyacı emellerine cesaret veriyorlar.

Silâhlanma yarışı insanlık için ciddi bir tehlike oluşturmaktadır. O denli çok nükleer silâh birikimi gerçekleşmiştir ki, TNT eşdeğeriyle, dünyadaki her insana tonlarca patlayıcı düşmektedir. Düşmanların, fazlasıyla yok edebilecek güçlere sahip olduğu ortadadır. Artık dünyada hiçbir yerin öldürücü silahların etkisinden muaf olmamasına karşın, silâhlanma yarışı durmaksızın sürüyor.

Bunun suçu ise sadece ve sadece emperyalizme aittir. Son gelişmeler, bu hususu bir kez daha doğrulamıştır. Yakın tarihte görülmemiş ölçüde, askeri harcamalarını arttırmaya karar verenler ABD ve onun NATO'lu müttefikleridir. Yeni tip füzeleri üretme ve Avrupa'ya yayma kararını almışlar, böylece silâhlanma yarışının tehlikeli bir dönemini başlatmışlardır. Mevcut silâh ve silâhli kuvvetler dengesini alt üst etmeye, askeri-stratejik ortamı Varşova Paketi üyelerinin güvenliği aleyhine değiştirmeye çalışmaktadırlar. Amerikan Yönetimi, silâhlanmanın sınırlandırılması yolunda uygun bir zemin hazırlayan SALT-2 anlaşmasının onaylanmasını, belirsiz bir tarihe ertelemiştir.

Bütün bunlar, kalıcı bir barışa giden yoldaki engellerin ne kadar büyük ve tekelci sermayenin temsilcisi politikacılarla muhatap olduğunda, uluslararası or-

tamda olumlu değişiklikler yapabilmenin ne kadar zor olduğunu göstermektedir. Partimiz, mevcut durumdan doğru sonuçlar çıkarıyor. Emperyalizmin saldırgan hazırlıkları karşısında, sosyalizmin konumunun zayıflamasına izin vermeyecek ve halkların kurtuluş mücadelesine olan enternasyonalist desteğini azaltmayacaktır. Aynı zamanda, Sovyetler Birliği tüm gücüyle, tarafların eşit güvenliği ilkesini gözeterek, askeri cepheleşmenin düzeyini düşürmek için elinden geleni yapmaya devam edecektir. Leonid Brezhnev'in belirttiği gibi rotamız, «zorbalığa sert bir cevapla, barışa ısrarla sarılmayı birleştirmektedir. Bunun doğruluğu geçen yıllarda kanıtlanmıştır ve ona bağlanmaya devam edeceğiz. Hiç kimse, bizi bu yoldan saptıramayacaktır.»

Emperyalist kampta, özellikle, dünya gericiliğinin ve militarizmin odağı ABD'de, detanta karşı çıkan ve silâhlanma yarısını tahrik eden güçlü çevreler bulunmaktadır. Ancak yine de, barış, güvenlik ve silâhlanma savunucusu güçler, ölçüle-meyecek derecede büyümektedirler.

Bunları özellikle, barış politikasının maddi temeli olan sosyalist topluluk ülkelerinin birleşik gücü, uluslararası komünist ve işçi sınıfı hareketi, ulusal kurtuluş hareketleri ve tüm ilerici, barışsever kamuoyu oluşturmaktadır .

Lenin'in, farklı sosyal sistemlerdeki devletlerin barış içinde birarada yaşama-ları kavramının geçerliliği, dünya politikasındaki birçok olumlu gelişmeyle, pratikte de kanıtlanmıştır. Partimiz, Merkez Komitesi, ve Yoldaş Leonid Brezhnev bu Leninist hedefi izlemeye, politik detantın yaygınlaşması ve askeri gerilimin düşürülmesiyle detantın takviyesinde dikkate değer bir gayret sarfetmektedirler. Lenin, «Silâhsızlanma sosyalizmin idealidir» demiştir. (Toplu Es. Cilt 23 s. 95) Sovyetler Birliği ve kardeş sosyalist ülkeler, bu ideali gerçekleştirebilmek için tam enerji ve sebatlarını, çabalarıyla birleştiriyor-lar.

Bugünlerde barış, uluslararası güvenlik, ulusal özgürlük, demokrasi ve toplumsal ilerleme mücadelesi her zamankinden fazla bütünlüşmektedir. Bugün barışı koruma ve silâh yarışını sınırlamaya yönelik kitle eylemleri, doğrudan doğruya tekelci sermayenin gücünün kırılması, demokrasi, ulusal kurtuluş ve sosyal adalet mücadeleleriyle bağlantılıdır. Önemli olan geniş kitlelerin bu ilişkiyi görmeleri ve bu tür eylemleri düzenleyerek emperyalizmin; Avrupa'da, Yakın ve Orta Doğu'da, Hint Okyanusunda ve Güneydoęu Asya'da, Karayiplerde veya Güney Afrika'da savaş hazırlıkları ve zorbalıklara karşı, hayatı çıkarlarını koruduklarını anlamalarıdır.

Yakın bir geçmişte, emperyalizmin saldırgan güçleri; barış içinde birarada yaşama, detant ve devletlerarası işbirliği politikalarına amansız saldırılar düzenleyerek soğuk savaş günlerini geri getirmeye çalışmalarıdır. Bu plânları, sert bir şekilde geri çevirmek gerekmektedir. Leninist Parti ve tüm Sovyet Halkı, insanın barış içinde yaşama gibi bir temel hakkının, sosyalist ülkeler topluluğu güçleri, tüm komünistler ve demokratlar, ulusal kurtuluş güçleri ve tüm barışsever kamuoyu tarafından savunulacağına ve ilerletileceğine emindirler.

Tarih kesinlikle göstermektedir ki, Leninizm, tüm insanlığın çıkarlarını ve toplumsal ilerlemenin hayatı ihtiyaçlarını en iyi biçimde ifade etmektedir. Bu, komünistlerin temel program gereklerinden birinin kuvvetle doğrulanmasıdır: İşçi sınıfı, kendisini sermayenin baskısından kurtararak, gerçek ve tam bir sosyal kurtuluşu savunmakta ve herkesin tam anlamıyla ve özgür gelişme koşullarını tedricen yaratmaktadır.

Bugün dünyanın sosyal, ekonomik ve politik görünümünü tanımlayan süreçler, Lenin'in fikirlerinin doğruluğunu ispatlamakta ve tarihin Büyük Lenin'in öngördüğü biçimde geliştiğini göstermektedirler.

(KOMÜNİST NO: 4 Tam metin)

Ulusal Kurtuluş Hareketlerinin Temel Eğilimleri

Zamanımızda, ilerici toplumsal gelişmelerde Ulusal Kurtuluş Hareketi önemli bir güçtür. Bu ülkelerdeki devrimci demokratik iktidar güçleri, bir yandan geri kalmışlığın yarattığı derin sosyal problemlerin üstesinden gelmek, bir yandan da emperyalizmin saldırılarına karşı koymak zorundadırlar. Bu nesnel bir durumdur ve Ulusal Kurtuluş Hareketlerinin önüne, sosyalist yönelimi tek seçenek olarak çıkarmaktadır. Bu ülkelerin emekçi sınıfları ve politik güçleri, uzun ve kararlı bir mücadeleyi birlikte göze alabildikleri sürece birikmiş sorunlarını aşabilmektedirler. Yayınladığımız çeviri bu alandaki görevleri ve genel eğilimleri irdelemektedir.

İLKE

70'li yıllarda dünyanın bir zamanlar emperyalist sömürge sistemi tarafından hükmedilen bölümünde önemli değişiklikler oldu. Gelişme yolundaki 120 ülkenin çoğunda, bir zamanlar sömürge baskısı altındaki halkların ba-

ğımsızlıklarını elde etmelerinden sonra başlayan bu değişiklikler, Ulusal Kurtuluş Hareketinin yeni bir etabını belirtiyor.

Günümüzde Ulusal Kurtuluş Hareketi öncelikle:

- Sömürge sisteminin kalıntılarının ve ırkçı rejimlerin tasfiyesi, genç devletlerin egemenliğini kısıtlayan emperyalizmin politik ve militarist konumlarının yok edilmesi için mücadeleyi;
- Uluslararası ekonomik ilişkilerin yeniden düzenlenmesi, sömürgecilik döneminden arta kalan geriliklerin ve yeni sömürgeciliğin talanının yenilmesi için geliştirmekte olan ülkelerin mücadelelerini.
- Bir çok ülkelerde anti-emperyalist, demokratik güçlerin eğilim olarak her türlü sömürü ilişkilerine karşı savaş biçimi alan derin toplumsal dönüşümler için mücadelesini kapsıyor.

Sosyalizmin gittikçe artan gücü, dünya çapındaki etkisi ve dayanışması temeli üzerinde Asya, Afrika ve Lâtin Amerika'daki anti-emperyalist, demokratik ve devrimci güçler, emperyalizme önemli yenilgiler hazırladılar. Özellikle yeni sömürgeciliğe karşı mücadele yeni boyutlar aldı. 40'dan fazla genç devlette yabancı tekellerin mallarının devletleştirilmesi için önemler alındı. Az gelişmiş ülkelerin, dünya ekonomik ilişkilerinin köklü değişiminin ve emperyalizm tarafından uygulanan ulusal zenginliklerin yağmalanmasına son verilmesinin talep edildiği bir programla ortaya çıkmaları tamamıyla bir gelişimdir. Uluslararası hayatta gelişme yolundaki ülkelerin ağırlığının hissedilir derecede artması, emperyalizmi, yeni sömürgeci politikasını yeniden gözden geçirmeye zorladı. Şimdiye kadarki amaçlar terkedilmeden ekonomik, politik ve askeri baskı metodları daha dikkatli, ince bir yaklaşımla mükemmelleştiriliyor. Burada gelişme yolundaki ülkelerin yeni bir temelde uluslararası kapitalist işbölümü ile entegre olmasının (kaynaşmasının) pekiştirilmesine yönelik ekonomik önlemler ön plâna çıkıyor. İçinde Pekinli yöneticilerin de emperyalizmin müttefiği olarak ortaya çıktıkları, merkezinde yoğun bir anti-sovyetik, anti-komünist kampanyanın bulunduğu ideolojik bir saldırı bu harekete eşlik ediyor.

Genç ülkelerin anti-emperyalist mücadeledeki konumlarının güçlenmesi önemli iç gelişmeleri yakından ilgilendirir. Çok sayıda ülke, özellikle devlet sektörü sayesinde endüstrileşme, halk eğitimi ve sağlık işlerinde önemli gelişmeler elde ettiler. Kapitalizm öncesi ilişkilerin dönüşümü için gösterilen çabalar, karşı-devrimci güçlerin tepkisiyle karşılanıyor. Bunlar ekonomik gelişimin seviyesine göre ülkeden ülkeye çok farklı olmaktadır. Aynı zamanda, gittikçe artan sosyal ayrışma nedeniyle sınıf mücadelesi keskinleşiyor. Burada önemini koruyan temel soru: Geri kalmışlığın yenilmesi hangi üretim ilişkileri temelinde, hangi sınıfsal güçlerin öncülüğünde gerçekleştirilmelidir?

Sosyal içeriğin derinleşmesi demokratik, ulusal, anti-emperyalist kurtuluş mücadelesinin temel eğilimi oldu. Bu, pratikte, feodal olsun, kapitalist olsun, her türlü sömürü ilişkilerine karşı mücadele şeklini almaya başladı. Tecrübeler gösteriyor ki, bir zamanlar sömürge olan ülkeler kapitalist yolla kendilerini sömürüden kurtarma ve çalışanlara da ulusal bağımsızlığın sonuçlarından faydalanma imkânını sağlama durumunda değillerdir. Çağımızda geri kalmış ülkelerde genel demokratik görevleri sosyalist gelişim yolu üzerinde ulusal demokratik devrimle çözme imkânı doğmuştur. Ulusal demokratik devrimin sınıf güçlerine en kararlı anti-emperyalist ve devrimci güç olan işçi sınıfı, köylülük, şehir küçük burjuvazisinin bazı kesimleri, ilerici aydın-

lar ve geniş yarı proleter kitleler dahildir. Genç ülkelerin çoğunda toplumsal güçlerin bileşimi gösteriyor ki, günümüzde hiçbir sınıf veya tabaka mücadelenin yönlendirilmesini tek başına gerçekleştirebilecek durumda değildir. Bu görev sadece çeşitli sınıfsal güçlerin ittifakıyla çözülebilir.

Sosyalizmin artan gücü ve Ulusal Kurtuluş Hareketi için sağladığı çok yönlü yardım temeli üzerinde, Afrika ve Asya'nın birçok ilerici, anti-emperyalist devletlerinin sosyalist yönelimli toplumsal gelişme yolunu seçmeleri mümkün oldu. Şimdiye kadar 150 milyonun üzerinde nüfuslu 20 ülke bu yoldan geçti. Diğer ülkelerde de eğilim olarak ilerici toplumsal gelişme yolunu açabilecek değişimler meydana geliyor.

Bu ülkelerdeki sosyalizme yönelik toplumsal gelişme dünya devrimci hareketinin ilerlemesinin, kapitalizmin genel krizinin derinleşmesinin önemli bir belirtisidir. «Sosyalist yönelim hiçbir zaman günümüzdeki gibi gelişmenin belirleyici ve hissedilir bir etken, hiçbir zaman dünya halklarının mücadelesinde böylesine gerçek, umut verici bir yol olmamıştı.» Sovyet bilim adamı R.A. Uljanowski Asya ve Afrika'daki ilerici toplumsal gelişimin 20 yıllık tarihini böyle belirtiyor.

Çeşitli çıkış noktalarının ve gelişme şartlarının sonucu olarak, bu ülkelerdeki devrimci süreçlerde, gelecekte ulaşılmak istenen ve şimdiye kadar elde edilen değişimler açısından büyük farklılıklar vardır. Toplumsal ilerleme birçok sosyal, politik gelişmelerle birlikte karmaşık iç ve dış şartlar altında meydana geliyor. Emperyalizm ve iç gericilik devrimci süreci durdurmak, yapılan toplumsal dönüşümleri geriye döndürmek için her yola başvuruyorlar. Bu konuda sosyalist yönelimli ülkelerin günümüzde hâlâ kapitalist dünya pazarına bağımlı olmaları —sömürge zamanından arta kalan ekonominin tek ürüne dayanması nedeniyle— ve de belirli bir süre daha bağlı kalacakları gerçeklerinden yararlanmak istiyorlar. Bazı ülkelerdeki (meselâ Gana, Mali, Mısır) tecrübelerin gösterdiği gibi, ilerici rota, karşı devrimci güçlerin yararına emperyalistlerin içişlere karışması, politik yöntemin kararsızlığı ve subjektif yanlışları, Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle ilişkilerinin zayıflaması veya kesilmesi dolayısıyla —Kurtuluş mücadelesinin düz değil, inişli çıkışlı bir çizgi halinde ilerlemesinin bir belirtisi olarak— prekapitalist bir yola dönebilir.

Sosyalist yönelimli toplumsal gelişim, bir zamanlar sömürge veya yarı-sömürge olan ülkelerin sosyalizme geçiş için kapitalist aşamayı atladıkları özel bir yoldur. Bu gelişim yolunu seçen ülkelerin toplumsal pratiğinin de ispatladığı gibi, sözü edilen yol anti-emperyalist, anti-feodal ve gittikçe artan bir şekilde anti-kapitalist dönüşümleri içeren, pratikte —işçi sınıfı az gelişmiş olduğu için— proleter olmayan ilerici güçler tarafından yönetilen anti-kapitalist ve devrimci demokratik eğilimin politik mücadelede belirleyici olduğu genel demokratik karakterli devrimci bir geçiş sürecidir. Bu yol sosyalizmin inşasına doğrudan başladığı anlamına gelmez. Fakat sömürgeci geçmişten miras kalan geriliğin adım adım yenilmesini, daha sonraki sosyalist devrime geçişin maddi-tekni, toplumsal ve politik-ideolojik önşartlarını yaratmayı, özellikle işçi sınıfının gelişimini teşvik etmeyi ve çalışan halkın bilim-ael dünya görüşüyle donanmış öncüsünün yaratılmasını mümkün kılar. Burada sözü edilen doğrudan gerçekleştirilmesi için şartları henüz oluşmamış sosyalist devrim yönünde adımların atılmasıdır.

Sosyalist yönelimli ülkelerdeki devrimci süreçte V.İ. Lenin ve uluslararası komünist hareket tarafından, kapitalist olmayan gelişme teorisinde gösterilen geçiş koşullarının kanunları geçerlidir. Bu kavram, özgürlüğünü elde etmiş birçok devletin sosyalizme yönelik sosyal gelişiminde bir gerçek olmuştur. Kapitalist olmayan gelişim ve sosyalist yönelim arasında hiçbir temel fark yoktur. «Sosyalist yönelim» terimi son yıllarda toplumsal gelişimin yön ve amacını açık bir şekilde belirttiği için özellikle tercih ediliyor. Sosyalist yönelimli ülkeler denilince, sosyalist olmayan, bununla beraber kapitalizmi toplumsal bir sistem olarak reddeden, sosyalizme geçişi kolaylaştıran ve hızlandıran temel politik ve sosyo-ekonomik dönüşümleri gerçekleştiren ülkeler anlaşılmalıdır. Bu ülkeler anti-emperyalist barış ve yumuşama politikasını takip ediyorlar.

Sosyalist yönelimli ülkeler egemenliklerini sağlamlaştırmak, ulusal bir ekonomi inşa etmek ve ekonomik bağımsızlıklarını kazanmak, ülkedeki toplumsal ilişkileri değiştirmek, sosyal ve politik hayatı demokratikleştirmek, ulusal kültürü geliştirmek ve hayat standardını yükseltmek için başarıyla çaba sarfediyorlar. Ulusal kaynaklar üzerindeki denetimlerini sağlamlaştırıyorlar ve devrimci-demokratik iktidar temelinde ekonomide güçlü bir devlet sektörünü geliştiriyorlar. Bu konuda SSCB ve diğer sosyalist ülkeler geniş politik, ekonomik ve bilimsel-teknik yardımda bulunuyor.

Tarihsel gelişimin marksist-leninist analizinden, bu tür ülkelerde çeşitli görünümler alan sosyalist yönelimin bir dizi özellikleri ortaya çıkmaktadır:

- Emperyalizmin hakimiyetinin, özellikle uluslararası tekellerin yeni sömürgeci konumlarının yok edilmesi;
- Ekonomide devlet ve kooperatif sektörünün inşa edilmesi ve bunların sürekli olarak geliştirilmesinin sağlanması;
- Özel kapitalist sektörün devlet tarafından tanzimi ve yabancı sermaye üzerinde etkin bir denetim;
- Sosyalist ülkelerle çok yönlü ortak çalışmanın gerçekleştirilmesi;
- Yönetimi burjuvazinin ve feodallerin elinden alan ve geniş halk yığınlarının yararına kullanma politik iktidarın ilerici güçlerin eline geçmesi, devrimci-demokratik devletin, yeni bir devlet mekanizmasının yaratılması;
- Halk yığınlarının yararına ve onların katılımıyla köklü sosyal ve kültürel değişimler, (tarım reformları, cahilliğin giderilmesi, kadınların eşit haklara kavuşması, iş kanunu ve sosyal kanunlar).
- Emperyalizm ve sosyal reformizm ideolojisine karşı, tarihsel olarak halkların dünya çapında kurtuluş mücadelesine, bilimsel sosyalizmin teori ve pratiğine bağlı devrimci-demokratik fikirlerin gerçekleşmesi için mücadele;

Bu dönüşümler eylemlerinde sadece toplumsal gelişimin kanunlarını tanıyarak hareket eden, halk kitlelerine sıkıca bağlı, onları politik olarak örgütleyebilen ve ideolojik açıdan yönetebilen devrimci bir öncü tarafından yönlendirildiği zaman başarıya ulaşabilir. Sosyalist yönelim ve geleceği açısından diğer önemli noktalar şunlardır: Toplumsal ve politik hayatın demokratikleştirilmesi, öncelikle işçi sınıfı örgütlerinin konumlarının sağlama-

laştırılması, anti-emperyalist ve sosyalist yönelimin gerekliliğine inanmış, politik güçlerin ve partilerin, ilk başta komünistlerin ve devrimci demokratların eylem birliği, çalışanların hayat standardının yükseltilmesine dayalı, somut koşullara uygun bir ekonomi politik, devlet içindeki etnik grupların ve halkların eşitliğini sağlayan demokratik bir ulusal politika.

Afrika ve Asya'daki (Afganistan, Angola, Mozambik, Kongo, Benin, Etyopya, Yemen Halk Cumhuriyeti) birçok devrimci-demokratik parti ve hareketlerin Marksizm-Leninizmi eylemlerinin ideolojik ve politik temeli ilân etmeleri ve kendilerini devrimci öncü parti olarak düzenlemeleri çok büyük bir öneme sahiptir. Böylece politik örgütlenmenin daha yüksek bir kademesi için önemli önşartlar gerçekleştirilmiş oluyor. Anti-emperyalist ve sosyal kurtuluş savaşının daha olgun bir aşamasını yansıtan sosyalizmin öncü partileri karmaşık ve çelişkili bir süreç içinde ortaya çıkmaktadır.

Sosyalist ülkeler ve Ulusal Kurtuluş Hareketi arasındaki bağlar için gerekli objektif temeller son yıllarda daha da arttı. Bu birlik tarihsel bir kanundur ve emperyalizme, sömürgeciliğe, yeni-sömürgeciliğe karşı barış ve güvenlik, ulusal bağımsızlık, toplumsal ilerleme için mücadeledeki ortak çıkarlar üzerinde oluşmaktadır.

Sosyalist devletler ve çok sayıda sömürgelekten kurtulmuş ülke arasında devletlerarası ve toplumsal alanda çok yönlü ilişkiler gelişmiştir. Son yıllarda bu ilişkiler toplumsal hayatın tüm alanlarında, özellikle politik alanda büyüdü. Gelişme yolundaki bir çok ülkede, dünya politikasıyla ilgili sorularda, çıkarlarının, sosyalist topluluğa üye devletlerle aynı olduğu bilinci arttı. Bu ortak çıkarlar öncelikle şunlardır: Dünya barışının korunması, sınıhlanmanın durdurulması ve silâhsızlanma, yumuşama sürecinin dünyanın diğer bölgelerine genişletilmesi, uluslararası ekonomik ilişkilerin dönüşümü, anti-emperyalist kazanımların kuvvetlendirilmesi için mücadele...

Günümüzde dünyadaki devrimci sürecin gelişmesi için ulusal sosyal kurtuluş hareketine bağlı Asya, Afrika ve Lâtin Amerika halkları esas olarak şu katkılarda bulunuyorlar: Sosyal ilerleme yolunda toplumsal değişiklikler için çabalar, emperyalizmin hegemonya ve sömürü politikasına karşı mücadele ve SSCB ile diğer Sosyalist ülkelerin barış ve yumuşama politikalarının desteklenmesi Sosyalist ülkeler ve Ulusal Kurtuluş Hareketi arasındaki nitelik olarak yeni ilişkilerin ifadesi SSCB, Demokratik Alman Cumhuriyeti, Küba, Bulgaristan ve diğer sosyalist ülkelerin Afrika ve Asya'daki sosyalist yönelimli ülkelerle yaptıkları, uzun dönemi kapsayan dostluk ve işbirliği anlaşmalarıdır. Bu ülkeler arasında dostluk, karşılıklı anlayış ve güven, dayanışma temeli üzerinde yeni tip ilişkiler gelişiyor. Bu ilişkiler ortak ideal ve amaçlara, proletarya enternasyonalizmi prensiplerine dayanıyor. Şimdiye kadar yapılan bir dizi anlaşma dış politika, ekonomi, bilim, kültür, eğitim, sağlık işleri ve diğer alanlarda uzun erimli işbirliği için temel teşkil ediyor. Bunlar yeni, daha adaletli bir uluslararası ekonomik düzeni inşa etmeye yaramaktadır.

Sosyalist devletler ve sosyalist yönelimli ülkeler arasındaki ilişkilerde dış ekonomik bağlar büyük bir rol oynamaktadır. Afrika ve Asya'daki birçok ülkeye yapılan ekonomik ve bilimsel-tekniik işbirliği hızlı bir şekilde ilerliyor ve uzun dönemli, istikrarlı karakter alıyor. SSCB ve diğer sosyalist devletler gelişmeleri ulusal bağımsızlığın gerçekleştirilmesi ve ekonominin kuvvetlendirilmesi için önemli olan temel endüstrinin ve ekonominin diğer birçok kolunun inşasını destekliyorlar. Özellikle devlet sektörünün geliştirilmesine ve

uzman kadroların eğitilmesine yardım ediliyor. 1979'un başına kadar Sovyetler Birliği 1069 projeyi destekledi. Sovyet yardımıyla yılda 80.000 kalifiye eleman eğitilmektedir. KEYK ülkeleri adı geçen sosyalist yönelimli ülkelerde 4000 proje gerçekleştirdi. Günümüzde KEYK ülkelerindeki yüksek okullarda, gelişmekte olan ülkelerden 40.000 öğrenci yüksek öğrenim görmektedir.

Bu ülkeler arasındaki ikili ilişkiler yavaş yavaş çok yönlü ilişkilere dönüşmektedir. Ulusal kurtuluşunu elde etmiş ülkelerle KEYK ülkelerinin işbirliği enerji, metalurji, kimya ve tarım alanlarını kapsıyor.

Komünist ve devrimci-demokrat partiler arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi ve dünya sosyalizmi ve Ulusal Kurtuluş Hareketi arasındaki ilişkinin ilerlemesinde yeni bir eğilimdir. Bu işbirliğinin politik ve ideolojik içeriği önemli ölçüde artmış bulunuyor. Toplumsal hayatın çeşitli alanlarında partinin yönetimi, uluslararası anti-empyralist mücadele ve kadroların eğitimi konularındaki sorunlar gittikçe önemli rol oynuyor. Sosyalist devletlerin deneyimleri, parti inşası ve toplumsal gelişmenin yöntemi konularıyla ilgilenen öncü partilerin Marksizm-Leninizm ve proleterya enternasyonalizmini, politikalarının temeli yaptıkları alanda partiler arasındaki ilişkiler daha ileri bir dereceye erişiyor.

Halkların ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinin perspektifi sosyalizmin ve uluslararası etkisinin kuvvenlenmesiyle ilişkilidir. Bu mücadelede yeni başarılar anti-empyralist, devrimci güçlerin SSCB ve diğer sosyalist ülkelerle ortak çalışmalarına ve anti-komünist, milliyetçi-burjuva, sosyal-reformist konumlara düşmemelerine bağlıdır. Komünist ve devrimci-demokrat, tüm ilerici güçlerin ulusal ve uluslararası alanda eylem birliği ulusal ve sosyal kurtuluş davasının önümüzdeki zaferi için bir önşarttır. (EINHEIT 1980/1)

TÜSTAV

Arap Ulusal Kurtuluş Hareketi Emperyalist Saldırganlığın Hakkından Gelecektir

Nicolas Chaoui
(Lübnan Komünist Partisi Merkez
Komitesi Genel Sekreteri)

Ortadoğu, özellikle son bir yıl içinde, bütün dünyada politik ilgi merkezi haline geldi. Bir dizi sosyal ve siyasal olay, bu bölgeyi bir barut fıçısına çevirdi. Ortadoğu'da geleceğe damgasını vuracak olan hareketlerin başında Arap uluslarının demokratik ve anti-emperyalist hareketi olacaktır. ABD emperyalizminin ve bölgedeki işbirlikçi rejimlerin doğrudan ve dolaylı saldırılarına hedef olan bu hareketin genel eğilimlerini ele alan Lübnan Komünist Partisi Genel Sekreteri Nicolas Chaoui'nin bir yazısını yayınlıyoruz.

İLKE

Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin zaferinden sonra Ulusal Kurtuluş Hareketi olağanüstü bir gelişme gösterdi. Köylülerin iktidarı ele almaları ve dünya emperyalist zincirini kırmalarının üzerinden 61 yıl geçti. (*) Arap Ulusal Kurtuluş Hareketi giderek durumunu sağlamlaştırıyor. Ve ilk sosyalist ülke-

nin, daha sonra da sosyalist ülkeler topluluğunun güçlenmesi sayesinde başarılar elde ediyor.

Arap Ulusal Kurtuluş Hareketi, özünde anti-emperyalist bir harekettir ve kendisini biçimsel politik bağımsızlık için mücadele çerçevesinde sınırlayamaz. Sınıflararası çelişki, bir yandan burjuvazinin güçlerinde, feodal ve yarı feodal göçlerde, öte yandan bu çelişkileri öne çıkaran devrimci güçlerde görünüyor. Deneyler kanıtlamaktadır ki, dünyadaki güçler ilişkisinin günümüzdeki durumu, Sovyetler Birliği'nin sosyalist topluluk ülkelerinin ve kurtuluş hareketlerinin gelişmesine ilgi duyan sosyal sınıf ve tabakalara ve devrimin gelişmesine dayanan fiili bir devrimci iktidarın varlığı sayesinde ulusal ve demokratik devrim hedeflerinin gerçekleştirilmesi ve sosyalizme geçişin temellerini atmak için olanaklar yaratmıştır. Özgürlüğüne kavuşmuş devletlerde sosyalist seçim yapma artık kuramsal bir sorun değildir. Halka dayalı Demokratik Yemen Cumhuriyeti'nde, Etiyopya'da, Afganistan'da, Angola'da olan ve süren olaylar bu ilerlemenin devam ettiğini kanıtlar. İktidarın sınıfsal niteliği ve ideolojisi, sosyalizme geçişin kesin ve başlıca etkeni olarak kalıyor.

Arap Ulusal Kurtuluş Hareketi son onyıllık süre boyunca büyük başarılar elde edip önemli savaşlar kazandı. Şimdiki aşamada ise, biz Lübnanlı komünistlerin «Yönetim Bunalımı» olarak tanımladığımız bir buhran geçirmektedir. Politik özgürlüğe kavuşmanın ertesi günü bu hareketin başına gelen bunalım, çoğunlukla küçük ve orta burjuvazinin ve de askerlerinin milli ve yurtsever niteliklerinden kaynaklanmıştı. Nedenlerden biri de, palazlanmış burjuvaziyle, feodal sınıf kalıntılarının emperyalizmle ilişkilerde uzlaşmaları ve emperyalist çıkarları korumalarına dayanan ihanetleriydi. Bu sınıfsal tavır içindeki yönetimler, bölgede, geçmişte olduğu gibi bugün de stratejik konumu ve daha doğrusu bütün dünya için önemli olan petrol rezervleri nedeniyle büyük önem arz ediyor. Emperyalistlerin entrikalarına karşı çıkmak ve ilerlemek sorumluluğundan doğan sorunlarla karşı karşıya kalınıyor.

Bazılarının geri çekilmesi ve bazılarının da kararsızlığı, bu durumun sonucudur. Demokratik Yemen'in tecrübesi ve çoğu Arap ülkelerinde halktan gelen hareketler, bu ulusal kurtuluş hareketi için gerçek olanakların varlığını, yönetimlerin böyleli unsurların elenebileceklerini ve daha sonraki bir evrim için gerekli bütün yeteneklerin ortaya çıkarılabileceğini gösterir.

Bu gereklilik, bugün emperyalizmin uyguladığı baskının ardından Arap Ulusal Kurtuluş Hareketi üzerine çöken korkunç tehlikenin görülmesiyle daha açık biçimde ortaya çıkmaktadır. «Camp David» anlaşmaları aracılığıyla emperyalizmin ortaya çıkardığı başlıca hedeflerden biri de, özellikle yönetim içinde bu bölünmenin derinleşmesidir. Özellikle olayların önemi ve tehlikeli niteliği, Arap Ulusal Kurtuluş Hareketi'yle emperyalizmin ve siyonizmin güçleri arasında ortaya çıkan gericilik, bizde yönetim içi çatışmaların ve yön değiştirmelerin nedenlerinden biri olmuştur. Bir yandan ilerici güçler, öte yandan da kapitülasyoncu ve karşı devrimci güçler arasındaki mücadele daha da kızıştı.

«Camp David» uzlaşmaları Sedat rejiminin, Arap Halklarının düşmanı olan kampa geçişini ve Arap Ulusal Kurtuluş Hareketine karşı yöneltilmiş Mısır-Amerikan-İsrail ittifakının kuruluşuna katılmasını açıkça kaydediyor. Bu ittifakta Mısır, İsrail saflarında, emperyalizmin ve gericiliğin çıkarlarına uygun savaşlara ve saldırgan müdahalelere sürüklenmiştir. Satılmış Mısır

yöneticileri, Mısır'da, Arap Dünyasında ve Afrika'da «Sovyet Etkisine» karşı «ılımlaştırı» politikayı ikame ettiler. Oysa bu politika, Arap halklarının milli çıkarlarının zararına olarak Mısır rejimi tarafından emperyalizmin ve İsrail'in jandarmalığını ve güvenliğini korumayı yüklenme çabalarının gerçekliğini gizlemeye yetmiyor.

Arap Ulusal Kurtuluş Hareketine karşı bu emperyalist saldırganlık, emperyalizmin yanında, Sovyetler Birliği'ne, ulusal kurtuluş hareketlerine, barışa ve halkların güvenliğine yöneltilmiş, dünyadaki bütün gerici güçlerle gizlenmiş bir ittifakı hazırlamaya can atan Çinli yöneticilerin onayından ve desteğinden yararlanıyor. Pekin yönetimi, kendisine paralel çizgi izlemiyen hareketleri tasfiye etmek veya onları Sovyetler Birliği'ne, Küba'ya karşı düşmanca bir yol izlemeye itmekte etkin bir rol oynamaktadır.

Camp David tuzağı Arap dünyasında, geniş halk kitleleri arasında büyük çalkantılara yolaçtı. Sedat'ın kapitülasyon politikasının geri püskürtülmesi Zirve Konferansı çağrısında kesin ifadesini buldu. Ve «Camp David» pazarlığını kinayan Bağdat Konferansıyla Suriye Arap anlaşması kararları, Sedat'ın tecrit edilmesini onayladı. Bu karşı çıkış hala emperyalizmle bir çarpışma düzeyine erişmemiştir. Çünkü kitlelerin tepkisi bütün arap ülkelerinde derin ve bütün değildir. Fakat, bu kitlelerin cesaretli bir savaşı yürütmeye yeteneklerinin bulunmadığını göstermez. Tersine, Yemen halkında olduğu gibi, Lübnan ve Filistin halklarını da örnek alacak olursak, bu savaşı yürütmeye büyük bir isteğin varolduğu doğrulanır. Nedeni, Arap Ulusal Kurtuluş Hareketi'nin hatalarında ve yönetime karşı gittikçe artan güvensizliğinde aramak gerekir. Bu da düş kırıklığına ve Arap Halkları içindeki isteksizliğe vardır.

Biz «Camp David» anlaşmalarına karşı olan bütün kuvvetlerin, sorumluluklarını iyice, gerekli olan tüm ciddiyetle üzerlerine almaları ve bu güçlerin gerici, siyonist ve emperyalist komploya karşı çıkmak için, daha derin ve geniş çapta önlemler almaları üzerinde diretiyoruz. Emperyalizmin baskısı ne kadar acımasızca olursa olsun, plânlarının boşa çıkması için gerekli şartların biriktiğini söylemek ve yeni ufuklara doğru Arap Ulusal Kurtuluş Hareketi'nin gelecek evrimini garantilemek gerekir. Eğer anti-emperyalist Arap güçler birleşmeye ve eylemlerini koordine etmeye ulaşırlarsa, gericiğin ve sağın kuvvetlerine karşı kendilerini daha güçlü hissedeceklerdir. Emperyalizm, uluslararası global durumu belirleyen ve devrimci mücadeleye elverişli koşullar yaratan denge nedeniyle, egemenliğini yitirdi.

Lübnan Ulusal Cephesine gelince, partimiz verimli deneylerine dayanarak mücadelede güçleri sabitleştiren, Arap halk kitlelerin dayanan ilerlemeci bir yeni Arap Cephesi'nin kuruluşunda olduğu gibi, bu tür cephelerin tüm arap ülkelerinde kurulması için her zaman çağrıda bulundu. Biz, içine komünistleri, Baasçıları, milliyetçileri ve bugünkü aşamada Arap halklarının emperyalizme karşı mücadelesinde genel stratejik görüş açıları üzerine kurulan bir programın etrafında toplanmış tüm devrimci güçleri içine alacak bir cephenin kurulması gereğine inanıyoruz. İşçi sınıfının partisi burada kendisine düşen rolü oynamalıdır. Çünkü emperyalizme karşı savaşta en kararlı sınıfın, sosyalizm için ulusal devrim hedeflerinin gerçekleşmesinde, bu savaşı yürütmeye hazır olan sınıfın partisidir.

Lübnan'da ortalığı kırıp geçiren kanlı olaylar, bölgede bunalımı tamamlayan bölümü oluşturuyor. Lübnanlı Arap ve Enternasyonalist zıtlıkların şid-

detlenip birbirine dolaşmaları, halen içinden çıkamadığımız bir sivil harbin açılmasına vardı.

Sadakatle takip ettiğimiz yurtsever ve ilerlemeci kuvvetlerin birleşmesindeki tutarlı politikasıyla Partimiz, sağlam bir şekilde örgütlediği bir cephe kurmayı başardı. Bu da Lübnanlı yurtsever ve ulusal hareketin merkezi politika konseyidir. Tarihte ilk kez yönetiminde komünistlerin başlıca rolü oynadıkları örgütlenmiş bir yasal cephenin kurulduğu görülmektedir. Cephe, onu oluşturan ülkelerin aralarındaki ilişkiler, sorumluluklar ve haklarda eşitlik ve demokrasi ilkelerine dayanıyor. Çeşitli partilerle sosyal tabakaları ve türlü ideolojik akımları temsil eden kuvvetler, politik ideolojik ve örgütsel bağımsızlıklarını korumaktadırlar. Cephe stratejik bağlarını ve başta Sovyetler Birliği olmak üzere, dünyada ilerici kuvvetlerle ve sosyalizmle ittifakını belirginleştiren, açıkça anti-emperyalist olan bir programa dayanmaktadır. Kendine şuurlarını açan bir ilgi sağlayan bu cephe, demokratik, birleşmiş ve özgür Lübnan'ın güvenliğini sağlayan çıkarların sözcüsüdür. Ülkede durum istikrarlı olmaktan uzaktır. Bu, Lübnan'da, şimdi de bölgeyi hedef alanlara sıkıca bağlı olan zıtlıkların şiddetlenmesindedir. «Camp David» anlaşmalarının ilânından sonra Carter tarafından yapılan açıklamayla, Sedat ve Begin'in açıklamaları, bu anlaşmaları Mısır'dan sonra Lübnan'a da kabul ettirmeyi amaç edinmiş tasarıların varlığını açığa vurdu. Bu tasarılar, faşist ve bölücü güçlere, caydırıcı Arap kuvvetlerine karşı daha da amansız eylemlere girişme cesaretini verdi.

Bugün ülkemizde, çeşitli politik kuvvetlerle geniş halk tabakalarını ve önemli politik hristiyan kuvvetlerle, geniş hristiyan topluluğu kitlelerini, Lübnan'da sivil harbin ateşini körüklemeye devam eden İsrail'i ajanlara, emperyalizme, arap gericiliğine karşı mücadelede bir araya getiren geniş çaplı bir cephe mevcuttur. Düşman baskısına, büyük fedakarlıklara ve zorluklara rağmen, Arap Yurtsever Hareketi, birliğini, askeri ve politik kuvvetlerin bütünlüğünü korumayı başarmış olup, bir geniş cephenin başında yer almaktadır.

Bütün bunlardan sonra biz, geleceğe iyimser bakıyoruz. Bizi tecrit etmeyi hedef almış çabalar bugün bütünüyle iflâs ettiler ve bugün tecrit edilmiş olanlar düşmanlarımızdır. Bizim sarsılmazlığımızı besleyen en önemli kaynak olarak ortaya çıkan enternasyonal birlik sayesinde, dostlarımızın yardımıyla, daha da güçleniyoruz.

(*) Yazar burada, Ekim devrimi ile işçi sınıfının yanında emekçi köylülüğün de iktidara geldiğini vurguluyor.

TÜSTAV

ABD'nin Latin Amerika Doktrinleri

A. ATROSHENKO

«Güney Amerika Modeli» (mi?) türünden tartışmalar Türkiye'de de yoğunluk kazandı. Kuşkusuz bu tartışma bilimsel içerikli değil ve daha çok sosyal demokratların politik spekülasyon malzemesi olma niteliğinde. Sorunun aslı, ABD emperyalizminin bağımlı ülkelere ve bu ülkelerdeki toplumsal olaylara bakış açısı ve layık gördüğü çözümlerdir. Karakteristik olarak benzer çizgiler taşıyan Latin Amerika ülkeleri de ABD emperyalizminin etkisi altındadırlar. Bu bakımdan Birleşik Devletlerin bu kıta ülkelerine karşı, sistemleşmiş bir doktrini bulunmaktadır. Yayınladığımız çeviri ABD emperyalizminin Latin Amerika ülkelerine karşı güttüğü politikaların ana hatları üzerinde duruyor.

İLKE

ABD'nin, güney komşularına dönük politikalarını belirleyen en önemli unsurlardan biri, bu ülkelerin herbirinde bulunan hükümetler, ve politik sistemlerdir. Amerikan yönetici çevreleri, bazı Latin Amerika ülkelerinin sosyalizme yönelmeleri doğ-

rultusunda ortaya çıkan ciddi olasılıklar karşısında, son on yıldır bu durumun özellikle farkına varmışlardır.

Bu yönelimi engellemenin ve Birleşik Devletler'in, Rio Grande'nin güneyindeki ekonomik, askeri ve poli-

tik çıkarlarını güvence altına almanın en iyi yolu ne olabilir? Bu konular uzunca bir süredir Birleşik Devletler siyasal bilimler öğrencileri ve hükümet çevrelerinde tartışılmaktadır.

Carter yönetimi, Beyaz Saray'a yerleşir yerleşmez, çoğunlukla burjuva demokrasilerini destekleyeceğini açıklamış ve Latin Amerika ülkeleriyle olan ilişkilerinde, bu ülkelerin «insan haklarına ilişkin icraatlarını» dikkate alacağını vurgulamıştır.

«İnsan Hakları» doktrini sosyalizm ve demokrasiye karşı verilen mücadelede ve ABD'nin dışarda, Watergate Skandalı ve Vietnam'deki çirkin savaşla kararan görünümünü, düzeltmeye yönelik, ideolojik temel olarak tasarlanmıştır. Sosyalist ülkelerdeki, «insan haklarının» desteklenmesi için büyük bir kampanyaya başlatan Washington, her nasılsa kendisini, eğer sadece bir biçimsel davranış ise, yabancı tekellerin ve yerel oligarşinin çıkarlarına beklilik etmek için hak ve özgürlüklere insafsızca saldıran, Latin Amerika'daki gerici, askeri, faşist veya yarı faşist rejimlerden ayrı tutmak zorunda kalmıştır.

26 Temmuz 1978'de, Santiago ve Küba'da bir toplantıda konuşan Küba Başbakanı Fidel Castro, bu kampanyayı şöyle açıklamıştır:

«Her yeni Birleşik Devletler lideri Latin Amerika ve tüm dünya için ağdalı ifadeler kullanıyor. Bunlardan birisi iyi komşuluktan bahsetti, bir diğeri «ilerleme için ittifak» sloganıyla ortaya çıktı ve şimdi ağızlarından düşmeyen kelime «insan hakları...» Henüz bir bütün olarak ABD'nin, ne batı yarım küresinde ne de dünyadaki politikasında hiç bir değişme olmadı. Her şey eskiden olduğu gibi duruyor ve Amerikan politikaları büyük ölçüde «savaş gemisi ve

dolar diplomasiyle» ve bu politikalara «güçlü haklıdır» ilkesinin egemen olmasıyla belirleniyor.» (1)

Ayrıca bugünkü Birleşik Devletler yönetimi tarafından açıklanan ve özellikle henüz görevi aldıklarında bazı adımları atılan Latin Amerika'ya dönük politik niyetler, açıkça Washington'un, bölgede emperyalizm ve yerli işbirlikçilerine karşı kitlelerin yükselen mücadelelerinin neden olduğu politik atmosfer değişimine uyan bir eğilimle, taktiklerine bir esneklik getirme isteğini göstermektedir. Beyaz Saray, kendisini faşist rejimlerden ayırma niyetini açıklamakla, Birleşik Devletlerin batıdaki etkinliğini ve prestijini düzeltmeyi ümit etmiştir.

Washington'un, Latin Amerika'daki «temsili demokrasileri» desteklemeye niyetli olduğunu açıklaması, ilk kez değildir. 1960'larda «ilerleme için ittifak» programıyla ortaya çıkan Kennedy yönetimi, politikalarında, Anayasal olarak seçilmiş burjuva demokratik hükümetlere güveneceklerini açıklamıştı. Yine de son yıllarda Beyaz Saray, açık ve örtülü olarak Latin Amerika'daki gerici diktatörlük rejimlerini desteklemeye ve kurmaya devam etmiştir. Carter yönetimi göreve geldiğinde, Birleşik Devletler Kennedy'ninkine çok benzeyen politikalar üretmiştir. Bu politikaların gerekçeleri nedir?

Bu soruya cevap verebilmek için 1960'ların ilk yıllarından, bugünkü yönetim işbaşına gelinceye kadar, izlenen Birleşik Devletler politikalarının, en azından özünü ve bunların Latin Amerika üzerindeki etkilerini dikkate almalıyız.

Hatırlanacağı gibi 1960'ların hemen başlarında, Latin Amerika'nın geleneksel sosyo-ekonomik yapılarının bunalımı büyük bir şiddetle artmaktaydı. Gerçekte bir çok faktörün yardımıyla Latin Amerika ülkeleri-

nin sosyal ve ekonomik gelişimi, giderek artan bir biçimde engelleniyordu. Feodalizmin kimi kalıntıları, özellikle tarımda, hala mevcuttu. Çoğu Latin Amerika ülkeleri toprak ağaları ve finans oligarşileri tarafından yönetilmekteydi. Ekonomileri, özellikle geleneksel kolları, yabancı tekelin kontrolündeydi ve ayrıca emperyalizmin bu ülkeleri, kapitalist dünyanın tarımsal ürün ve hammadde ihtiyaçlarını karşılayacak bir üs olarak tutmaya çalışıyordu. Demokratik ve anti-emperyalist hareketlerdeki artış; eski üretim ilişkileri ile, gelişmekte olan üretici güçler arasındaki büyüyen çelişkinin, hem bir belirtisi hem de doğal bir sonucuydu. Sosyalist sistemin güç kazandığı koşullarda ve nitelikçe yeni bir uluslararası ortamda, Latin Amerika'da süregelen demokratik ve anti-emperyalist mücadele süreci içinde bu mücadeledenin —Küba'da çok güzel bir şekilde gerçekleştiği gibi— sosyalist devrimlere dönüşmesi için ciddi bir olasılık belirmişti. Bu nedenle Birleşik Devletlerin Rio Grande'nin güneyindeki ülkelere dönük emperyalist hedeflerin temel stratejisi, yeni bir Küba'yı engellemek olmuştur.

Dünyadaki yeni güç dengeleriyle birlikte, Birleşik Devletler emperyalizmi artık Latin Amerika'nın içişlerine açıktan ve kabaca müdahale edemeyeceğini ve eskiden olduğu gibi, devrimci hareketleri ezme için rahatça kuvvet kullanamayacağını kavramıştır. Washington, sosyalist bir devrime karşı tasarlanmış, «barış içinde devrim» doktrinine dayanarak, Latin Amerika'daki sosyo-ekonomik «modernizasyonu» seçeneği üzerinde çalışmaya başlamıştı. (2)

«Barışçıl Devrim» doktrini; bölgenin sosyal ve ekonomik yapısını zamana uydurmak ve daha gelişmiş kapitalist ülkelerin seviyesine getirmek için, geleneksel tarım ve finans

oligassisini geri plâna iterek ve Latin Amerika'daki kapitalist üretim ilişkilerini, bu ilişkiler içindeki feodal ve yarı-feodal kalıntıları temizleyerek geliştirmek amacıyla üretici güçlerin gelişimine belirli bir serbestlik tanımaya hevesleniyordu. Böylece, Latin Amerika'nın kapitalist dünya ekonomisine daha da sıkı bağlanacağı ve emperyalizmin, onu sömürmeye devam hakkını elinde tutacağı umulmuştu.

14 Mart 1961'de kongreye gönderdiği mesajda Başkan Kennedy, Birleşik Devletlerin kaynaklarını ve enerjisini sosyal ilerleme ve ekonomik gelişim programına sunmaktan vazgeçtiği taktirde, bir çok insanın tek umut olarak komünizme yönelmeleri sonucu, ülkesinin çok vahim ve muhtemel bir tehlikeyle karşı karşıya kalacağını vurgulamıştır. (3)

Latin Amerika sosyo-ekonomik yapılarının kapitalist «modernizasyonu» kavramı ve «seviye yükseltilmesi», emperyalizm ile politik, ideolojik ve ekonomik uyum halinde olmuştur. Dünya çapındaki bilimsel ve teknolojik devrim, uluslararası kapitalist işbölümünde büyük değişiklikler meydana getirmiş, böylece emperyalizmin Güney Amerika'yı sömürmeye devam edebilmesi için kıtanın yalnızca hammaddelerinin değil, ayrıca endüstriyel ürünlerinin de bir tedarik-üssü haline getirilmesi zorunlu olmuştur. Kapitalist dünya ekonomisi ile olan ilişkiler, hammadde ve gıda maddeleri temininin geleneksel şeklini tamamlayacak yeni bir endüstriyel temel üzerinde daha da kuvvetlendirilmeliydi. Bu, Latin Amerika'da üretim ve sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesi işleminin hızlandırılması, yani bölgede henüz tekelleşme aşamasına giren, en azından ekonomik olarak en ileri ülkenin kapitalist gelişti ihtiyaçlarını karşılayabile-

cek düzeyde, ekonomilerinin tekelleşmesi gereğini doğurmuştur.

Tüm bu faktörler; (tarım reformları, sanayileşme, entegrasyon vb.) şeklindeki Latin Amerika gelişiminin çıkış yollarında, Birleşik Devletler tekellerinin umulmadık derecedeki ilgisini belirlemiştir.

Bununla beraber, üretici güçlerin gelişme ihtiyacı ile geri üretim ilişkileri arasındaki çelişki keskinleşirken, Birleşik Devletler tekelleri, kendileri için fevkalade elverişli «yatırım ortamı» yaratan ve kendi destekleri ile ayakta duran diktatörlüklerle yönetilen ülkelerdeki çıkarlarını koruyabileceklerine güvenmiyorlardı.

Linowitz Komisyonu tarafından hazırlanan Washington'un Latin Amerika politikası hakkındaki birinci raporuna göre; (4) otoriter hükümet, soykırım gaddarlık ve insan haklarının çiğnenmesi, şiddet ve istikrarsızlığa yolaçmaktadır. Sonuç olarak, Birleşik Devletler'in her iki toplumun ve uluslararası sistemin etkin işbirliğine temel olan karşılıklı saygı ve güveni zayıflatığı için, bu tipteki adaletsizliklere karşı kesin muhalefetini açıklamasının kendi çıkarlarına uygun düştüğü meydandadır. (5)

«Barışçıl Devrim» doktrini temelinde dayalı, Latin Amerika'nın kapitalist «modernizasyonu» programı, sunuları tasarlamaktaydı:

● Üretim ilişkileri içerisindeki feodal ve yarı-feodal artıkların temizlenmesi,

● Latin Amerika ülkelerinin uluslararası kapitalist iş bölümünde, yabancı, özellikle Amerikan tekelci sermayesiyle direkt ve aktif işbirliği, sanayileşme, sermayenin merkezleşmesi ve yoğunlaşmasının teşvikiyle tüm Latin Amerika'daki kapitalist üretim ilişkilerinin islâhı ve geliştirilmesi;

● Finans ve sanayi oligarşisinin, genellikle batının kapitalist ülkelerinde kabul edilen bir hükümet şekli olan «temsili demokrasiler» biçiminde, politik diktatörlükler kurması.

1960'larda tüm Latin Amerika'yı kapsayan bir kapitalist «modernizasyon» başlamıştı bu, kanuni (müktesep) hakları haiz içteki egemen güçler tarafından destekleniyor, teşvik ediliyor ve geliştiriliyordu. Birçok Latin Amerika ülkesinde, amaç olarak farklı olmalarına karşın, toprak reformuyla ilgili yasalar yapıldı ve kabul edildi. Tarımın kapitalist gelişimi hızlandı ve eski toprak aristokrasisi; bankacılık, sanayi burjuvazisi ve yabancı sermaye ile sıkı bağlar kuran büyük bir kapitalist girişimci sınıfa dönüşmeye başladı. Hazırlanan programların uygulanmasıyla, ekonomik alt yapının gelişme ve yayılması temelinde, sanayileşme hızı da arttı. Sermayenin merkezleşmesi ve yoğunlaşması işlemi büyüyen bir oranda devam etti. Yabancı tekellerle yakın ilişkiler kuran, endüstriyel ve mali gruplaşmalar oluştu ve bölgenin kendi içindeki entegrasyon işlemleri çok daha aktif hale geldi. Kıta, geri bir gıda hammadde temin edici konumdan, kapitalist dünyanın zirai ve endüstriyel sahası olma yolunda hızla değişerek, (özellikle en gelişmiş ülkeler) uluslararası kapitalist işbölümüne daha etkin katıldı.

Latin Amerika'nın bilimsel ve teknolojik devrime dayalı kapitalist «modernizasyonu», tüm ülkelerinde, gelişimin tekelci aşamaya geçişi sırasında bile, bir noktaya kadar klasik kapitalizmin maruz kalmadığı, sosyo-ekonomik çelişkileri arttırarak başarılmıştır. Bu, kendisini, tüm kıta ve tek tek ülkelerdeki ekonomik gelişmenin eşitsizliğinin ve Latin Amerika ülkelerinin çeşitli grupları arasındaki oransızlıklarının neden oldu.

ğu problemlerin ağırlaşması biçiminde hissettirmiştir. Kentler bunalıma giriyor, kitleler halinde işsizlik büyüyor ve gelir daha da adaletsiz dağıtıldıkça, sosyal zıtlıklar iyice netleşiyordu. Örneğin: Birleşmiş Milletler Latin Amerika Ekonomik Komisyonu, işgücünün yaklaşık yüzde kırkının tamamen ya da kısmen işsiz olduğunu hesaplamıştır. Öte yandan uluslararası tekeller, hem geleneksel, hem de bilimsel ve teknolojik devrimin teşvik ettiği yollarla, Latin Amerika ülkelerinin mevcut durumunu kökleştirmek için, kapitalist «modernizasyondan» yararlanmışlardır.

Tüm bunlar, geri kalmışlıklarını ve emperyalizme bağımlılıklarını sona erdirmek ve sosyo-ekonomik problemlerini çözmek için, Küba gibi sosyalist devlet deneylerinin tek ciddi alternatif olarak benimsendiği kitlelerde, artan bir politik bilinçlenmeye ve devrimci hareketlerde güçlü bir kabarıya yol açmıştır. Bu durum, 1970'de Şili'de sol-kanat partileri koalisyonunun hükümet oluşturup, ülkede sosyalizmin inşası için önkoşulları yaratan bir program hazırlamalarıyla ileri bir noktaya varmıştır. Diğer bir dizi ülkede geniş yığınlar ve ulusal burjuvazi, hükümetleri, çok uluslu tekellerin uygulamalarını sınırlamaya mecbur bırakmıştır.

Bu durumu gören Kennedy yönetiminin, burjuva-demokratik rejimlere güveni giderek azalmış ve esas desteğini, Latin Amerika'yı baskıcı yöntemlerle «modernize edebilecek» güçlere kaydırılmıştır.

Anayasal olmayan diktatörlük rejimlerine doğru gidişat, esas anlamını, ABD'nin bir «Komünist tehlike» karşısında, güney komşularının işlerine tek yanlı olarak, hatta kuvvet kullanarak müdahale edebilme hakkını içeren, Johnson-Mann Doktrininde bulmuştur.

Bu yaklaşım doğal olarak, yalnızca

Washington ve Birleşik Devletler tekellerinin çıkarları için değildi. Yabancı sermayeye sıkı sıkıya bağlı olan ve yerel finans ve sanayi oligarşileri, bunu formüle edebilmek ve uygulayabilmek için çaba göstermişlerdir. Washington yerli gericiilere yardım için, sadece dışardan ve genellikle gizlenen etkinliğini kullanmak durumundaydı. Ancak bu tki, 1964'de Brezilya'da olduğu gibi, çoğunlukla kesin bir unsur olmuştur.

Beyaz Saray 1960'larda yalnızca bir kez, o da 1965'de Dominik Cumhuriyeti'nde liberal burjuva-demokratik Francisco Coamano hükümetini devirmek için müdahale başlatmıştır.

Daha sonraları, muhtemelen bu müdahaleden aldığı dersleri de hesaba katan ABD emperyalizmi, zamanını, (ki bu «istenmeyen» rejimli ülkelerdeki iç politika ve ekonomik durumu istikrarsızlaştıracak adımları da içeren, dolaylı müdahale ve karşı tepkinin en farklı biçimlerini keşille dışarlamıyordu) ne tür dönüm noktalarının gerçekleşeceğini izleyerek ve bir ülkede kapitalizmin maddi temellerince ciddi bir tehdit olduğunda, sadece kitle karışıklıklarına (bu da çok örtülü ve dolaylı olmasına karşın) başvurarak geçirmiştir.

Johnson'un aksine Nixon Yönetimi, diktatörlük rejimlerine desteğini açıklamamış, ancak Sosyalist Küba istisna olarak, Latin Amerika'daki hükümet biçimlerine «pragmatik bir yaklaşımı» benimsemiştir. Beyaz Saray aynı zamanda, çabalarını, «Latinleştirilmesi», yani Latin Amerikalıların herşeyi kendileri için yapmaları sloganını ortaya atarak, güney komşularını kapitalist «modernizasyona» yönlendirmede, daha da yoğun girişimlerde bulunmaya yönelmiştir.

«...Her ülkenin çoğulcu (yani, burjuva-demokratik A.A.) bir sisteme geçişin özgül biçim ve yönetimlerinin, bu ülkelerin geleneklerine ve

durumlarına göre değişebileceğini kabul etmeliyiz.» diğerleri arasından, Beyaz Saray'ın Latin Amerika politikası hakkında tavsiyeler üretebilmek için, Başkan Nixon'un isteğiyle 1969'da buraları ziyaret eden, Nelson Rockefeller Heyetinin hazırladığı raporun işaret ettikleridir. Bu tavsiyelerin birçoğu daha sonra benimsenmiştir. «Biliyoruz ki, bizler, Birleşik Devletler'de, herhangi bir ülkenin iç politik yapısını, örnekleme hariç, belirleyemeyiz.»

Bu arada, Washington'un Latin Amerika politikasını saptayan Birleşik Devletler yönetici kadroları içinde, askeri-sınai kompleksiyle bağlantılı otoriter bir grup artan bir etkinlik kazanıyordu. Brezilya örneğiyle açıkça teşhir olduğu gibi bunlar Latin Amerika ordularını kıtanın «modernizasyonunda» öncü güç olarak görmeye başlamışlardı. Rockefeller Raporu, şunlara da işaret etmektedir; «kısaca, yeni tip askeri kişilik ortaya çıkmakta ve genellikle Amerikan Cumhuriyetlerindeki yapıcı sosyal değişiklikler için, ana güç haline gelmektedir. Yozlaşma, ehli-yetsizlik ve durgun bir politik ortamın artan sabırsızlığıyla harekete geçirilen yeni askeri kişilik; otoriter geleneğini, sosyal ve ekonomik ilerlemenin hedeflerine tatbik hazırlanmaktadır.» Ayrıca rapor şunu da belirtmekte, «Asker, hemen hemen her doktriner yöne kayabileceğinden, bu yeni rolü Birleşik Devletler için «Tehlike ve çıkmazlardan» uzak değildir.» (7)

Akademik topluluktan bazıları da, kapitalist «modernizasyonun» geçiş sürecindeki bir Latin Amerika devletinin organizasyonunun, en etkili biçiminin, bir diktatörlük rejiminden geçtiğini vurgulamışlardır.

Örneğin Şikago Üniversitesinden Norman Pearson, «Amerikalıların çoğuna iğrenç gelmesine karşın, Latin

Amerika'da kendisini geliştirmeye adanmış ve nüfusun önemli kesimlerinin desteğine sahip bir diktatörlük, muhtemelen, büyümeye ivme kazandırabilir ve hatta demokratik bir hükümetten daha çabuk yapısal değişiklikler gerçekleştirebilir» demiştir. (8)

Belli bir noktaya kadar bu, ABD emperyalizminin Peru «askeri devrimine karşı, özellikle bu devrimin feodal ve yarı feodal kalıntıları temizlemede önlem almaya başladığında, ihtiyatlı yaklaşımını ve hatta teşvikini açıklamaktadır. Ancak Peru uerici güçleri, Peru toplumunun kapitalist temellerine saldırarak «tehlikeli» bir dönüş yaptıklarında, (yeni ekonomiye halk sektörünün getirilmesi, işçilerin iştirak ettiği sanayi komünleri vb.) Birleşik Devletler Peru üzerinde şiddetli bir ekonomik baskı uygulamaya başlamıştır. Sonuçta, «askeri devrimin» başlatıcısı General Velasco Alvarado defedilmiş ve ilerici Peru lideri Asuncion Caballero Mendez'in belirttiği gibi, hareket «kapitalist modernizasyon aşamasında» sona ermiştir. Yeni otoriteler; Peru komünistlerine göre «ülkenin sosyo-ekonomik gelişimini kapitalist yollarla yönlendirme» amacını yansıtan, Tupac Amaru Planını uygulamışlardır.

Birleşik Devletlerin Şili'deki Halk Birliği Hükümetine karşı politikası özel bir haldir. Yine de emperyalistler ve yerel gerici «devrimci hareketin burjuva reformizminin saldırılarını hızla aştığı görüş ve geri dönülmez hale gelmesi tehdidini kavrayıp kesin darbeyi indirdiklerinde bile; dınırdaki büyük baskı ve karşı tepki yanında, özellikle başlangıç aşamalarında devrime ayak uyduran unsurlar da mevcuttur.

ABD tekelleri ve Washington tarafından telkin edilen ve desteklenen darbeden hemen sonra, gerici ABD ekonomistleri ve bunların Şili'li ta-

raftarlarının hazırladığı plâni izleyen faşist cunta, sosyalist yönelimlerin tüm unsurlarını yok etmiş, küçük ve orta burjuvazinin bir bölümünün iflâsı ve mallarının kamulaştırılması ile, ekonomideki tekelleşmenin güçlenmesini içeren kapitalist «modernizasyon» programını hayata geçirmiştir.

Emperyalizm ve Latin Amerika gericiilerinin yarattıkları ve yürürlüğe koydukları kapitalist «modernizasyon» örneği, Şili modeli gelişmede açık seçik görülebilir.

Ana hatlarıyla, bu modelin en karakteristik özellikleri şunlardır: yabancı sermaye için «açık kapı politikası»; ekonominin tekelleşmesinde devletin etkin rolü; çalışanların tüketim seviyelerinin düşürülmesi pahasına, ulusal gelirin egemen sınıflar yararına yeniden dağılımı, insan hak ve özgürlüklerinin baskı altına alınması.

Bir bütün olarak; önemsiz bir sosyal azınlığın, uluslararası tekelcilerin ve emperyalizmin çıkarlarını korumaya sıvanan bu «modernizasyon» işlemi işçiler, köylüler, küçük ve orta burjuvazi ve diğerlerinin oluşturduğu geniş yığınların çıkarlarına tamamen ters düşmektedir. Bu nedenle, modelin ekonomik unsurlarının, toplumsal terör ve soykırım politikalarıyla, devlet mekanizmasının da bu işte yer aldığı bir politikayla, desteklenmesi anlaşılır hale gelmektedir.

Kennedy ve Carter arasındaki dönemde, Latin Amerika'daki sosyal ve ekonomik gelişimi değerlendiren Birleşik Devletler uzmanları, yalnızca üretici güçlerin ve üretim ilişkilerinin (9) kapitalist «modernizasyonundaki» belirli bir ilerlemeden söz etmekte, aynı zamanda Latin Amerika'nın 1970 ortalarında Brezilya, Arjantin Şili ve Uruguay'da olduğu gibi «askeri rejimlerin atılacakları.

na» (10) sahne olduklarına değinmektedir.

Carter yönetimi Beyaz Saray'da göreve başladığında, Orta ve Güney Amerika'nın birçok ülkesinde, bazı hallerde daha uzun bir süre olmak üzere güçlendirilmiş kapitalist «modernizasyon» hüküm sürmekteydi.

Şili devriminin yenilgisinden ve Peru, Bolivya ve diğer bazı ülkelerdeki kısmi kazançlardan sonra, ABD politikacı ve akademisyenlerinin çoğu, Latin Amerika'daki kapitalist «modernizasyon» konusunda, burarlarda endüstrinin büyüyen bir oranda gelişmesi, ekonominin tekelleşmesinin çok hızlı gerçekleşmesi, kapitalist dünya ekonomisi ile olan ilişkilerin kuvvetlenmesi vb. gibi nedenlerden dolayı oldukça iyimserdiler.

Öte yandan dünya ilerici güçlerinin desteklediği aktif bir mücadele, tüm kıtaya yayılmıştı. Amaçları; iç politikanın demokratikleştirilmesi, Latin Amerika ülkelerindeki uluslararası tekelcilerin ve Birleşik Devletlerin korunmasının artan politik gerilimle tehlikeye girmesine yolaçan, emperyalizmin ve yerel gericiliğin desteğindeki faşist ve yarı faşist rejimlerin devrilmesiydi.

Bu durum dünya çapındaki «insan hakları» kampanyasıyla birlikte Washington'u, Latin Amerika'daki «temsili demokrasileri» destekleyeceğini bir kez daha açıklamasının yararlı olacağı inancına getirmişti.

Bu yeni yönelimin lehindeki tartışmalar, Latin Amerika olayları ile ilgili tekelci çevrelerin temsilcileri ve ABD'nin bu konuda önde gelen öğrencileri tarafından kaleme alınan üç belgede ileri sürülmüştür. Carter Yönetiminin Latin Amerika politikasını formüle etmede kullandığı bu belgeler; daha önce bahsedilen Linawitz Raporu, ardından 1976'daki BİRLEŞİK DEVLETLER VE LATİN AMERİKA: BUNDAN SONRAKİ ADIM

LAR adlı rapor ve Washington Enstitüsünde Latin Amerika üzerinde çalışan bir grubun hazırladığı, 1972'de yayınlanan, GÜNEY BAĞLANTISI: AMERİKA DEVLETLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERE YENİ BİR YAKLAŞIM İÇİN TAVSİYELER! (11) Tipik olarak bu belgeler, Beyaz Saray'ın, insan haklarını çiğneyen baskıcı diktatörlüklere direkt desteğini kesmesi ve bu rejimleri yıkmak için ekonomik ve politik baskı uygulaması gereğinde ısrar etmektedirler. Çünkü korku yaratarak yönetebilen böylesi hükümetler er veya geç düşmeye mahkumdurlar. (12)

Aslında, ABD emperyalizmi ideologlarının bu tavsiyeleri, diktatörlük rejimlerinin kitleler arasında destek kazanamadığı, bunalımlarla yıpranıp sallandığı ve bir çok Latin Amerika ülkesinde politikanın demokratikleşmesi için verilen mücadelenin büyüdüğü, anayasal hükümet biçimlerine yönelimin arttığı politik duruma ilişkin, oldukça gerçekçi değerlendirmelerdir. Ayrıca bu ideologlar, ABD emperyalizmini, onun Latin Amerika'da faşizmin başta gelen destekleyicilerinden biri olduğu yolundaki, haklı suçlamalardan temize çıkarmaya çalışmaktadırlar. Yine de Latin Amerika'daki «temsili demokrasiler»e olan güven, hiç bir zaman, yurttaşlarının temel hak ve özgürlüklerini yadsıyan rejimlerin sözlü kınanması ve bunlara başlangıçta askeri yardımın azaltılmasının ötesine geçmemiştir. Ancak daha sonra ABD yönetimi şiarlarını giderek terketmiş, fazla baskıya başvurmaksızın gerici rejimlerden sınırlı, biçimsel itiraflar elde etmeye çalışmış, bu arada «insan haklarına da» soyut bir yorum getirilmiştir. Sonraları, 1978-79'da Nikaragua'daki olaylar için de hala geçerli olması gereken bu şiar, bir kenara itildi. Gerçekte Washington, bu ülkedeki emperyalizmin uşağı diktatör.

lüğün düşüşünü önlemek için; silah temininden, «Amerikan Devletleri Kuvvetleri» adlı örgütü kurma girişimlerine kadar, mümkün olan her yöntemi ve aracı denemiş ve OAS (Amerikan Devletleri Topluluğu) bayrağı altında devrimi bastırmıştır. (Nikaragua'da devrimden önceki durum kastediliyor. Ç.N.)

Bu ülkedeki olaylar açıkça göstermektedir ki, Latin Amerika'daki emperyalist egemenliğin temellerine yönelik ciddi bir tehlike doğduğunda, Washington, demokrasi ve «insan hakları» kavramındaki tüm demogojisini bir yana bırakarak, en gerici ve anti-demokratik güçlere destek vermeğe başlamaktadır.

Ayrıca «temsili demokrasilere destek» sloganı, ABD egemen sınıflarının en gerici kesimlerinden, özellikle asker-sınai kompleksinden tepki görmeye başlamıştı. Bunların temsilcileri hâlâ; askeri diktatörlüklerin Amerikan, çoğunlukla savaş tekellerininin, çıkarlarını kollayan politikalarıydı. Bu, Beyaz Saray sözcülerinin, biçimsel de olsa Latin Amerika'daki insan haklarının çiğnenmesini kınarken, Pentagon ve silah tekellerininin bu rejimleri desteklemeye devam etmesinin nedenlerini açıklamaktadır. Örneğin 1978'de, ABD'nin Şili'ye verdiği özel borçlar, 1976 düzeyinin yaklaşık iki katı idi 1 milyar dolara erişmişti.

Bir diğer kesin unsur; insan hakları mücadelesine, Latin Amerika rejimlerinin bizzat kendileri tarafından muhalefet edilmeleri idi. «İnsan haklarına ilişkin icraatlarına» bağlı olarak, kendilerine yardım yapılması yolundaki girişimlere karşılık olarak, altı ülkenin hükümetleri —Arjantin, Brezilya, Guatemala, El Salvador, Uruguay ve Şili— Beyaz Saray'ı kendi içişlerine karışmakla suçlayarak, ABD'nin askeri ve kısmen ekonomik yardımını reddetmişlerdir. Hatta

Brezilya Birleşik Devletler'le yapılmış olan askeri işbirliği anlaşmasını feshetmiştir. Bu nedenle Washington tutumunu değiştirmek zorundaydı. Başkan Carter'in Mart 1978'de Brezilya'yı ziyareti sonucunda imzalanan tebliğ bu konuyu açıklayıcı niteliktedir; bu tebliğde iki taraf, ülkeleri arasındaki karşılıklı anlayışın artırılması gereği üzerine durarak, «insan hakları» üzerindeki görüş ayrılıklarını, ılımlı bir dille de olsa, belirtmişlerdir.

Fakat, Washington'un Latin Amerika politikasını belirleyen en önemli unsur; kapitalist «modernizasyonun» Latin Amerika toplumlarını politize ederek, bir yanda uluslararası tekellerle iç içe geçmiş azınlık yerli tekeli sermaye ve sanayi burjuvazisini, karşısında da sürekli proleterleşen halkın ezici çoğunluğunu oluşturarak, radikal değişimlere neden olmasıydı. Latin Amerika'daki ücretli emeğin, çalışan nüfus içindeki yapı 1950'de yüzde 52 iken, bu oran 1970 ortalarında yüzde 64'e kadar artmıştır. Bu, gerçekten demokratik bir sosyal kurtuluş devrimini başarmaya muktedir tek sınıfın, proletaryanın, daha da güçlendiği anlamına gelmemektedir. İki kutup arasındaki büyüyen zıtlaşma bugün bile, hem Birleşik Devletlerin bölgedeki çıkarları ve politikaları, hem de Latin Amerika burjuvazisinin imtiyazlı yö-

netici sınıfı için, artan sorunlar doğurmaktadır.

Bununla beraber Latin Amerika'lı gerici ve emperyalistler, bölgede tekeli burjuvazinin en gerici kesimlerinin açık bir diktatörlüğü biçiminde, faşizmin yerleştirilmesi yolundaki eğilimlerini, giderek artan bir kuvvetle ortaya koymaktadırlar. Carter yönetiminin manevrasının gerçek başarısızlığı «emperyalizm politik olarak genelde şiddete yönelik bir mücadeleye olduğundan», ondan soyutlanamayacak olan söz konusu eğilimlerin de, bu nedenle mevcut olduğunu doğrulamaktadır. (13)

Bu şartlar altında, emperyalizmin dünya çapındaki stratejilerine karşı verilen topyekün mücadele içinde, faşizm ve zalim diktatörlüklerle savaş, Latin Amerika ilerici güçleri için birinci derecede önem kazanmaktadır. Uruguay KP MK Sekreteri Rodney Arismendi, «Latin Amerika'da şu andaki en ivedi görev, emperyalizmin ilerlemesini durdurmak, faşist diktatörlükleri tecrit etmek ve yıkmak, doğal kaynakları halklara geri vermek, devrimci-demokratik ve anti-emperyalist talepleri tartışmaya açmak... Bu görevin gerçekleştirilmesi, Latin Amerika halklarının baş düşmanı ve faşist diktatörlüklerin ilham kaynağı olan, ABD emperyalizmine karşı verilen mücadeleyle çok yakından ilintilidir.» demiştir. (14)

(1) Granma, 27 Temmuz 1978

(2) Bu doktrin, Eisenhowerin yönetiminde oluşturuldu. New Port'da 11 Temmuz 1960'da yaptığı ve BD-Latin Amerika ilişkilerini tartıştığı konuşmada, Eisenhower «Kuvvetle değil, barışçıl yollarla yapılan değişikliklerin» lehinde konuşmuştur. Bu doktrin «ilerleme için ittifak» programında genişletilmiştir. Documents on American Foreign Relations: 1960, New York, 1961 p. 529; Document on American Foreign Relations: 1961, New York, 1962 sayfa 417.435'e bakınız.

(3) «Amerikan dış ilişkileri üzerindeki dökümanlar: 1961'e bakınız.

(4) Bu rapor 1975'de, Birleşik Devletler'deki akademik, politik ve işçevrelerinin bir kesidini temsil eden komisyonun 23 üyesi tarafından hazırlandı.

- (5) Bakınız «The Americas in a Changing World» (Sol, M. Linowitz tarafından önsözü yazılan, Birleşik Devletler - Latin Amerika ilişkileri üzerine komisyonun hazırladığı rapor dahil olmak üzere) New York 1975, say. 24.
- (6) «The Department of State Bulletin, 8 Aralık 1969, say. 508.
- (7) Ibid., sayfa 505.
- (8) N. Pearson, «Facts and Fantasy in Aid to Latin America, Adjusting United States Policy to the Relativies, Rockville (Maryland) 1976, sayfa: 38
- (9) Linowitz raporunun yazarları örneğin; sosyal ve ekonomik performans indekslerinde, bölgedeki ülkelerin bazıları şu anda, gelişmekte olan ülkelerden ziyade, öncü batı ülkeleriyle kıyaslanabilir. «The Americas in a Changing World», say. 18'e bakınız.
- (10) «Authoritarianism and Corporatism in Latin America, Pittsburg, 1977, say. 142.
- (11) The United States and Latin America: Next Steps, New York 1976, The Southern Connection; Recommendations for a New Approach to Inter - American Relations, Washington 1977
- (12) «The Americas in a Changing World, sayfa 73.
- (13) V.İ. Lenin, Toplu Eserler, Cilt 22 sayfa 268.
- (14) Communists in the Struggle for a Democratic Unity, Prag, 1975, sayfa 31-32.

TÜSTAV

BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASI, SOSYALİZM YOLUNDA

Gerçek

HAFTALIK SİYASİ GAZETE

BÜTÜN BAYİLERDE

Yazışma ve İsteme Adresi:
Başmusahip Sokak Tan Apt: 10/11

Cağaloğlu-İstanbul

TÜSTAV

GERÇEK YAYINLARI

Eğitim Dizisi

- Sosyal Sınıf Nedir?
- Kapitalizm Nedir I. Kapitalist Toplumda Sınıflar
- Kapitalizm Nedir II. Kapitalist Toplumda Sömürü
- Kapitalizm Nedir III. Kapitalist Toplumda Üstyapı
- Kapitalist Toplumda Sınıf Mücadelesi
- Emperyalizm Nedir?
- Felsefe Nedir?
- Diyalektik Materyalizm Nedir?
- Marksist Bilgi Teorisi Nedir?
- Faşizm Nedir?
- Ulus Nedir?
- Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı Nedir?
- Maoizm Nedir?
- Goşizm Nedir?
- Ekonomi Politik Nedir I.
- Ekonomi Politik Nedir II.
- Tarihi Materyalizm Nedir?

Fiyatı 200 T.L.

İsteme ve Havale Adresi :

Başmushap Sokak Tan Apt. 10/11

Cağaloğlu - İSTANBUL

Not : 100 Liradan az istekler için pul gönderilmesi.